

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 1968
Warszawa, 26 sierpnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o wyborze członków Parlamentu Europejskiego.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Pawła Piskorskiego.

(-) Łukasz Abgarowicz; (-) Dariusz Jacek Bachalski; (-) Zbigniew Chlebowski; (-) Andrzej Czerwiński; (-) Grzegorz Dolniak; (-) Waldy Dzikowski; (-) Marta Fogler; (-) Zyta Gilowska; (-) Stanisław Gorczyca; (-) Cezary Grabarczyk; (-) Aleksander Grad; (-) Paweł Graś; (-) Tadeusz Jarmuziewicz; (-) Bogdan Klich; (-) Bronisław Komorowski; (-) Ewa Kopacz; (-) Leszek Korzeniowski; (-) Janusz Lewandowski; (-) Elżbieta

Łukacijewska; (-) Tadeusz Maćkała; (-) Edward Maniura; (-) Andrzej Markowiak; (-) Piotr Mateja; (-) Tadeusz Parchański; (-) Teresa Piotrowska; (-) Paweł Piskorski; (-) Kazimierz Plocke; (-) Edward Płonka; (-) Elżbieta Radziszewska; (-) Jan Rokita; (-) Jan Rzymelka; (-) Grzegorz Schetyna; (-) Krystyna Skowrońska; (-) Michał Stuligrosz; (-) Tomasz Szczypiński; (-) Adam Stanisław Szczjfeld; (-) Krystyna Szumiła; (-) Tomasz Tomczykiewicz; (-) Donald Tusk; (-) Eugeniusz Wycisło; (-) Rafał Zagórny; (-) Krzysztof Zaremba; (-) Bogdan Zdrojewski; (-) Stanisław Żmijan; (-) Marek Żyliński.

USTAWA

z dnia ..... 2003 r.

o wyborze członków Parlamentu Europejskiego

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady i tryb zgłaszania kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego, przeprowadzania w Rzeczypospolitej Polskiej wyborów do Parlamentu Europejskiego i zasady uczestniczenia w nich obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, jak i innych obywateli Unii Europejskiej, oraz zasady prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej, warunki ważności wyborów, a także warunki sprawowania mandatu członka Parlamentu Europejskiego.

Art. 2.

1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wybiera się 54 członków Parlamentu Europejskiego według zasady proporcjonalności.
2. Wybory członków Parlamentu Europejskiego są wolne, powszechne i bezpośrednie oraz przeprowadzane w głosowaniu tajnym.
3. W wyborach członków Parlamentu Europejskiego głosować można tylko osobiście i tylko jeden raz.

Art. 3.

Członków Parlamentu Europejskiego wybiera się na lat pięć.

Art. 4.

Członkowie Parlamentu Europejskiego są przedstawicielami społeczności obywateli Unii Europejskiej; nie są związani instrukcjami wyborców i nie mogą być odwołani.

Art. 5.

Mandatu członka Parlamentu Europejskiego nie można łączyć ze sprawowaniem stanowiska:

- 1) członka Komisji Wspólnot Europejskich;
- 2) sędziego, rzecznika generalnego lub kanclerza Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich albo Sądu Pierwszej Instancji;
- 3) członka Zarządu Europejskiego Banku Centralnego;
- 4) członka Izby Obrachunkowej Wspólnot Europejskich;
- 5) Rzecznika Praw Obywatelskich Wspólnot Europejskich;
- 6) członka Komitetu Ekonomicznego i Społecznego Wspólnot Europejskich oraz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej;
- 7) członka komitetów lub innych ciał powołanych stosownie do postanowień Traktatów ustanawiających Europejską Wspólnotę Gospodarczą i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej w celu zarządzania funduszami Wspólnot albo wykonujących stałe bezpośrednie zadania administracyjne;
- 8) członka Rady Dyrektorów, Komitetu Zarządzającego lub funkcjonariusza Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- 9) czynnego urzędnika lub pracownika instytucji Wspólnot Europejskich albo Europejskiego Banku Centralnego.

Art. 6.

1. Mandatu członka Parlamentu Europejskiego nie można łączyć z sprawowaniem mandatu posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej albo senatora Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Członek Parlamentu Europejskiego nie może być jednocześnie w Rzeczypospolitej Polskiej członkiem Rady Ministrów ani sekretarzem stanu oraz zajmować stanowiska

lub funkcji, których stosownie do przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej albo ustaw nie można łączyć z mandatem posła lub senatora.

Rozdział 2

Prawa wyborcze

Art. 7.

1. Prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) członków Parlamentu Europejskiego ma każdy obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat.
2. Nie mają prawa wybierania osoby :
  - 1) pozbawione praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu;
  - 2) pozbawione praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu;
  - 3) ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądu.

Art. 8.

1. Prawo wybierania członków Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej ma również obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, i jest umieszczony w rejestrze wyborców.
2. Prawa wybierania nie ma osoba pozbawiona praw wyborczych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, którego jest obywatelem.

Art. 9.

Prawo kandydowania (bierne prawo wyborcze) do Parlamentu Europejskiego przysługuje osobie mającej prawo wybierania, która najpóźniej w dniu głosowania kończy 21 lat i od

5 lat stale zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Rozdział 3

Zarządzanie wyborów

Art. 10.

1. Wybory członków Parlamentu Europejskiego odbywają się w okresie wyborczym ustalonym zgodnie z przepisami prawa obowiązującego w Unii Europejskiej.
2. Wybory członków Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej zarządza Prezydent Rzeczypospolitej, w drodze postanowienia, nie później niż na 90 dni przed dniem wyborów, wyznaczając ich datę na dzień wolny od pracy w okresie wyborczym, o którym mowa w ust. 1.
3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 2, ogłasza się także w języku angielskim, zwanym dalej „językiem roboczym”.

Art. 11.

1. Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej o zarządzeniu wyborów podaje się do wiadomości publicznej i ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w 5 dniu od dnia zarządzenia wyborów.
2. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, Prezydent Rzeczypospolitej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określa dni, w których upływają terminy wykonania czynności wyborczych przewidzianych w ustawie (kalendarz wyborczy).

Rozdział 4

Organy wyborcze

Art. 12.

1. Wybory przeprowadzają:

1) Państwowa Komisja Wyborcza

- powołana na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499, Nr 74, poz. 786, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 113, poz. 984 i Nr 127, poz. 1089 oraz z 2003 r. Nr 57, poz. 507), zwanej dalej „Ordynacją wyborczą do Sejmu i do Senatu”;

2) okręgowe komisje wyborcze;

3) obwodowe komisje wyborcze

- powoływane na zasadach określonych w Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.

2. Do Państwowej Komisji Wyborczej, okręgowych i obwodowych komisji wyborczych stosuje się odpowiednio przepisy Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu oraz przepisy wykonawcze wydane na ich podstawie.

Art. 13.

1. Można być członkiem tylko jednej komisji wyborczej. Nie mogą być członkami komisji kandydaci na członków Parlamentu Europejskiego, pełnomocnicy wyborczy i pełnomocnicy finansowi komitetów wyborczych oraz mężowie zaufania.
2. Członkowie komisji tracą członkostwo w komisji z dniem podpisania zgody na kandydowanie na członka Parlamentu Europejskiego bądź objęcia funkcji pełnomocnika lub męża zaufania, o których mowa w ust. 1.
3. Członkowie komisji nie mogą prowadzić kampanii wyborczej na rzecz poszczególnych kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego oraz list kandydatów.

Art. 14.

Do członków komisji wyborczych stosuje się odpowiednio przepisy art. 35 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu oraz przepisy wykonawcze wydane na jego podstawie.

Rozdział 5

Spis wyborców

Art. 15.

1. Osoby, którym przysługuje prawo wybierania w wyborach członków Parlamentu Europejskiego, wpisuje się do spisu wyborców.
2. Wyborca może być wpisany do spisu wyborców tylko w jednym obwodzie głosowania.
3. Obywatel Unii Europejskiej, niebędący obywatelem polskim, który stale zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wpisywany jest do spisu wyborców, jeśli został umieszczony w stałym rejestrze wyborców, na zasadach określonych w Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.

Art. 16.

1. Spis wyborców służy do przeprowadzania głosowania w wyborach członków Parlamentu Europejskiego.
2. Spis wyborców jest sporządzany i aktualizowany przez gminę jako zadanie zlecone, na podstawie stałego rejestru wyborców w gminie, prowadzonego na zasadach określonych w przepisach Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
3. Spis wyborców sporządza się w 2 egzemplarzach, oddzielnie dla każdego obwodu głosowania, według miejsca zamieszkania wyborców, najpóźniej w 14 dniu przed dniem wyborów.
4. W spisie wyborców umieszcza się nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL i adres zamieszkania wyborcy.
5. Zmiany w spisie wyborców mogą być dokonywane tylko w przypadkach określonych w przepisach, o których mowa w art. 17.
6. Jeden egzemplarz spisu wyborców przekazuje się w przeddzień wyborów przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej.

Art. 17.

1. Do wyborców niepełnosprawnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 18 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
2. Do wyborców przebywający czasowo na obszarze gminy stosuje się odpowiednio przepisy art. 19 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
3. Do sporządzania spisów wyborców w szpitalach i zakładach pomocy społecznej stosuje się odpowiednio przepisy art. 20 ust. 1 i 2 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
4. Do sporządzania spisów wyborców w zakładach karnych i aresztach śledczych stosuje się odpowiednio przepisy art. 20 ust. 3 - 5 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
5. Do żołnierzy pełniących zasadniczą lub okresową służbę wojskową oraz pełniących służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych lub odbywających ćwiczenia i przeszkolenie wojskowe, a także junaków odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania stosuje się odpowiednio przepisy art. 21 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu oraz przepisy wykonawcze wydane na jego podstawie.

Art. 18.

1. Zaświadczenia o prawie do głosowania wydaje urząd gminy stosownie do przepisów art. 23 ust. 1 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
2. O dopisaniu lub wpisaniu do spisu wyborców osób, o których mowa w art. 17 ust. 1 – 5, niezwłocznie zawiadamia się urząd gminy właściwy ze względu na miejsce ich stałego zamieszkania lub ostatniego zameldowania na pobyt stały.

Art. 19.

1. Spis wyborców jest udostępniany, na pisemny wniosek, do wglądu w urzędzie gminy.
2. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta), który sporządził spis wyborców, powiadamia wyborców, w sposób zwyczajowo przyjęty, o sporządzeniu spisu oraz o miejscu i czasie jego udostępniania.

Art. 20.

1. Każdy może wnieść odpowiednio do wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), który sporządził spis wyborców, reklamację w sprawie nieprawidłowości sporządzenia spisu.
2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 15 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu, z tym że terminy rozpatrzenia reklamacji i wniesienia skargi do sądu rejonowego wynoszą dwa dni.

Art. 21.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób sporządzenia i udostępniania spisu wyborców, ustalając w szczególności:
  - a) wzór spisu,
  - b) metody jego aktualizacji,
  - c) wzór wniosku o udostępnienie spisu (sporządzony także w języku roboczym)
  - d) wzory wykazów osób przebywających w szpitalach, zakładach opieki społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, w których utworzono obwody głosowania,
  - e) wzór zawiadomienia o dopisaniu lub o wpisaniu wyborcy do spisu w innym obwodzie głosowania,

- uwzględniając odrębności przy sporządzaniu spisu dla gmin mających status miasta oraz dla obwodów utworzonych w szpitalu, zakładzie opieki społecznej, zakładzie karnym lub areszcie śledczym, przypadki w których następuje dopisanie lub wykreślenie ze spisu wyborców, miejsce, czas i formę udostępnienia spisu;
- 2) wzór zaświadczenia o prawie do głosowania uwzględniający dane umożliwiające identyfikację osoby, której zaświadczenie dotyczy oraz sposób jego wydawania.

Rozdział 6

Okręgi wyborcze

Art. 22.

1. W celu przeprowadzenia wyborów członków Parlamentu Europejskiego tworzy się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wielomandatowe okręgi wyborcze.
2. Okręg wyborczy obejmuje obszar co najmniej jednego województwa. Granice okręgu wyborczego nie mogą naruszać granic wchodzących w jego skład województw.

Art. 23.

1. Ustalenia liczby członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych oraz podziału województw na okręgi wyborcze dokonuje się według jednolitej normy przedstawicielstwa, obliczonej przez podzielenie liczby mieszkańców kraju przez ogólną liczbę członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgach wyborczych, z uwzględnieniem następujących zasad:
  - 1) ułamki liczby mandatów posłów wybieranych w okręgach wyborczych równe lub większe od $1/2$, jakie wynikną z zastosowania jednolitej normy przedstawicielstwa, zaokrągla się w górę do liczby całkowitej,
  - 2) jeżeli w wyniku postępowania, o którym mowa w pkt 1, liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgach wyborczych przewyższa liczbę wynikającą z przepisu art. 2 ust. 1, mandaty nadwyżkowe odejmuje się w tych okręgach wyborczych, w których norma przedstawicielstwa obliczona dla okręgu wyborczego jest najmniejsza. W wypadku gdy liczba posłów jest mniejsza od wynikającej z przepisu art. 2 ust. 1, dodatkowe mandaty przydziela się tym okręgom wyborczym, w których norma przedstawicielstwa obliczona dla okręgu wyborczego jest największa.
2. Podział na okręgi wyborcze, ich numery i granice oraz liczbę członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w każdym okręgu, a także siedziby okręgowych komisji wyborczych określa załącznik nr 1 do ustawy.

3. Informację o okręgu wyborczym podaje się do publicznej wiadomości wyborcom danego okręgu wyborczego w formie obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej najpóźniej w 45 dniu przed dniem wyborów. Druk i rozplakatowanie obwieszczeń zapewnia Krajowe Biuro Wyborcze.
4. Informacje, o których mowa w ust. 2, podaje się do wiadomości publicznej także w języku roboczym.

Rozdział 7

Obwody głosowania

Art. 24.

1. Głosowanie w wyborach członków Parlamentu Europejskiego przeprowadza się w stałych obwodach głosowania utworzonych na obszarze gminy na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 95, poz. 602 i Nr 160 poz. 1060 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497 i Nr 89, poz. 971 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 113, poz. 984 i Nr 127, poz. 1089).
2. Do obwodów głosowania, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 30 i art. 31 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
3. Zmian w podziale na obwody głosowania, jeżeli konieczność taka wynika ze zmian granic gminy lub zmiany liczby mieszkańców na obszarze danego obwodu w gminie, dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w ustawie, o której mowa w ust. 1, najpóźniej w 45 dniu przed dniem wyborów.

Art. 25.

1. Informacje o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych, podaje do wiadomości publicznej przez rozplakatowanie wójt lub burmistrz (prezydent miasta) najpóźniej 30 dnia przed dniem wyborów.

2. Informację, o której mowa w ust. 1, podaje się także w języku roboczym.

Rozdział 8

Komitety wyborcze.

Zgłaszanie list kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego

Art. 26.

1. Komitety wyborcze w imieniu partii politycznych lub wyborców wykonują czynności wyborcze, a w szczególności: zgłaszają kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego oraz prowadzą, na zasadzie wyłączności, kampanię wyborczą na ich rzecz.
2. Do komitetów wyborczych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 96 – 106 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.

Art. 27.

1. Komitet wyborczy może zgłosić w każdym okręgu wyborczym jedną okręgową listę kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego, zwaną dalej “listą okręgową”.
2. Liczba kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego zgłaszanych na liście okręgowej nie może być mniejsza niż liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w danym okręgu wyborczym i większa niż dwukrotność członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w danym okręgu wyborczym.
3. Kandydować można tylko w jednym okręgu wyborczym i tylko z jednej listy okręgowej.
4. Partie polityczne, które wchodzi w skład koalicji wyborczej, nie mogą zgłaszać list kandydatów samodzielnie.

Art. 28.

1. Wyborca może udzielić pisemnego poparcia więcej niż jednej liście okręgowej. Wycofanie udzielonego poparcia nie rodzi skutków prawnych.
2. Wyborca udzielający poparcia liście okręgowej składa podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL.
3. Wykaz podpisów musi zawierać na każdej stronie nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego listę, numer okręgu wyborczego, w którym lista jest zgłaszana, oraz adnotację:

“Udzielam poparcia liście kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego zgłaszanej przez ..... (nazwa komitetu wyborczego) w okręgu wyborczym ..... (numer okręgu) w wyborach członków Parlamentu Europejskiego zarządzonych na ..... (dzień, miesiąc, rok).”.

Art. 29.

1. Zbieranie podpisów osób popierających listę okręgową może być dokonywane tylko w miejscu, czasie i w sposób, które wykluczają groźbę, podstęp lub stosowanie jakichkolwiek nacisków zmierzających do uzyskania podpisów.
2. Zabrania się zbierania podpisów osób popierających listę okręgową na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz oddziałów obrony cywilnej, a także skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.
3. Zabrania się wynagradzania pieniężnego w zamian za zbieranie lub złożenie podpisu pod zgłoszeniem listy okręgowej.

Art. 30.

1. Lista okręgowa powinna być poparta, w sposób, o którym mowa w art. 28, podpisami co najmniej 20 000 wyborców stale zamieszkałych w danym okręgu wyborczym.
2. Komitet wyborczy, który z zachowaniem wymogów określonych w ust. 1 zarejestrował listy okręgowe co najmniej w połowie okręgów wyborczych,

uprawniony jest do zgłoszenia dalszych list bez poparcia zgłoszenia podpisami wyborców.

3. Zgłoszenie list okręgowych przez komitety wyborcze spełniające warunek, o którym mowa w ust. 2, następuje na podstawie zaświadczenia Państwowej Komisji Wyborczej wydane na wniosek zainteresowanego komitetu wyborczego, złożony do 40 dnia przed dniem wyborów.

Art. 31.

1. Listę okręgową zgłasza się do okręgowej komisji wyborczej najpóźniej do godziny 24.00 w 40 dniu przed dniem wyborów.
2. Zgłoszenia listy okręgowej dokonuje osobiście, na piśmie, pełnomocnik wyborczy lub upoważniona przez niego osoba, zwani dalej "osobą zgłaszającą listę". W razie zgłoszenia listy przez upoważnioną przez pełnomocnika osobę do zgłoszenia dołącza się dokument stwierdzający udzielenie upoważnienia, ze wskazaniem zakresu udzielonego upoważnienia, oraz dane upoważnionej przez pełnomocnika osoby: imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL.

Art. 32.

1. Zgłoszenie listy okręgowej powinno spełniać warunki wynikające z przepisów art. 144 i 145 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
2. W przypadku zgłoszenia kandydatury obywatela Unii Europejskiej niebędącego obywatelem polskim, kandydat spełniający warunki określone w art. 9, do pisemnie wyrażonej zgody na kandydowanie jest obowiązany dołączyć:
  - 1) oświadczenie stwierdzające, że:
    - a) został on wpisany w Rzeczypospolitej Polskiej do stałego rejestru wyborców w gminie, w której stale zamieszkuje oraz
    - b) nie ubiega się o mandat członka Parlamentu Europejskiego w innym państwie członkowskim Unii;
  - 2) zaświadczenie wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, którego jest obywatelem, że nie pozbawiono go prawa do

kandydowania w wyborach w tym państwie lub że organ ten nie posiada informacji o ewentualnym pozbawieniu go tego prawa przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego.

Art. 33.

1. Okręgowa komisja wyborcza, przyjmując zgłoszenie listy okręgowej, bada, w obecności osoby zgłaszającej listę, czy spełnia ono warunki, o których mowa w art. 32, i wydaje osobie zgłaszającej listę pisemne potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia. Wzór potwierdzenia określi Państwowa Komisja Wyborcza.
2. Arkusze wykazu podpisów okręgowa komisja wyborcza numeruje i opatruje każdy arkusz swoją pieczęcią.
3. Po sprawdzeniu prawdziwości danych zawartych w wykazie podpisów przyjęte arkusze wykazu podpisów komisja przechowuje w zapieczętowanych pakietach. Udostępnienie i rozpieczętowanie pakietów może nastąpić wyłącznie na potrzeby postępowania przed sądami i organami prokuratury, w obecności członka okręgowej komisji wyborczej; o terminie czynności zawiadamia się niezwłocznie osobę zgłaszającą listę.

Art. 34.

1. Okręgowa komisja wyborcza rejestruje listę okręgową zgłoszoną zgodnie z przepisami ustawy, sporządzając protokół rejestracji. Po jednym egzemplarzu protokołu doręcza się osobie zgłaszającej listę oraz przesyła Państwowej Komisji Wyborczej wraz z oświadczeniami kandydatów na posłów lub informacjami, o których mowa w art. 144 ust. 5 pkt 3 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
2. Jeżeli zgłoszenie ma wady inne niż brak wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów wyborców, komisja wzywa osobę zgłaszającą listę do ich usunięcia w terminie 3 dni. W przypadku nieusunięcia wady w terminie komisja postanawia o odmowie rejestracji listy w całości lub co do poszczególnych kandydatów. W razie odmowy rejestracji w odniesieniu do niektórych kandydatów listę, z zastrzeżeniem przepisu art. 27 ust. 2 rejestruje się w zakresie nieobjętym odmową.

3. Postanowienie okręgowej komisji wyborczej o odmowie rejestracji, o którym mowa w ust. 2, wraz z uzasadnieniem doręcza się niezwłocznie osobie zgłaszającej listę. Od postanowienia osobie zgłaszającej listę przysługuje prawo odwołania do Państwowej Komisji Wyborczej w terminie 3 dni od dnia doręczenia. Od postanowienia wydanego w wyniku rozpatrzenia odwołania nie przysługuje środek prawny.
4. Przy rejestracji list okręgowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 148 i art. 149 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.

Art. 35.

1. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie protokołów rejestracji list okręgowych przyznaje w drodze losowania, najpóźniej w 30 dniu przed dniem wyborów, jednolity numer dla list tego samego komitetu wyborczego zarejestrowanych więcej niż w jednym okręgu wyborczym.
2. Do postępowania w sprawie losowania numerów list okręgowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 150 i art. 151 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.

Art. 36.

1. Okręgowa komisja wyborcza sporządza obwieszczenia o zarejestrowanych listach okręgowych, zawierające informacje o ich numerach, nazwach i skrótach nazw komitetów wyborczych oraz dane o kandydatach zawarte w zgłoszeniach list, w tym treść oświadczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne, (Dz.U. z 1999 r. Nr 42, poz. 428, Nr 57, poz. 618, Nr 62, poz. 681, Nr 63, poz. 701, z 2000 r. Nr 43, poz. 488, Nr 50, poz. 600, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 765, Nr 153, poz. 1271, Nr 175, poz. 1434, z 2003 r. Nr 44 poz. 390, Nr 99, poz. 921), w części określonej w art. 11 ust. 2 tej ustawy.
2. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 1, przesyła się dyrektorowi właściwej terytorialnie delegatury Krajowego Biura Wyborczego, który zapewnia jego druk i rozplakatowanie na obszarze okręgu wyborczego najpóźniej w 10 dniu przed dniem

wyborów. Jeden egzemplarz obwieszczenia przesyła się niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.

3. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 2, ogłasza się także w języku roboczym.

Art. 37.

1. Okręgowa komisja wyborcza skreśla z zarejestrowanej listy okręgowej nazwisko kandydata na członka Parlamentu Europejskiego, który zmarł, utracił prawo wybieralności lub złożył komisji oświadczenie na piśmie o wycofaniu zgody na kandydowanie.
2. Jeżeli skreślenie nazwiska kandydata z zarejestrowanej listy nastąpiło wskutek śmierci kandydata i powoduje, że na liście tej pozostaje mniej kandydatów niż liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym, komisja zawiadamia osobę zgłaszającą listę o możliwości zgłoszenia nowego kandydata. Uzupełnienia listy dokonuje się najpóźniej w 15 dniu przed dniem wyborów; w takim przypadku przepisu art. 30 nie stosuje się.
3. Jeżeli skreślenie nazwiska kandydata z listy nastąpiło z innej przyczyny niż śmierć kandydata lub lista nie została uzupełniona z uwzględnieniem terminu, o którym mowa w ust. 2, a na liście pozostaje mniej kandydatów niż liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym, komisja unieważnia rejestrację tej listy. Od postanowienia wydanego w tej sprawie nie przysługuje środek prawny.
4. W przypadku rozwiązania komitetu wyborczego w trybie, o którym mowa w art. 106 ust. 3 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu, okręgowa komisja wyborcza unieważnia rejestrację listy tego komitetu. Przepis ust. 3 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.
5. O skreśleniu kandydata i postanowieniach, o których mowa w ust. 2-4, okręgowa komisja wyborcza zawiadamia niezwłocznie osobę zgłaszającą listę i Państwową Komisję Wyborczą oraz wyborców, w formie obwieszczenia.
6. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 5, ogłasza się także w języku roboczym.

Art. 38.

1. Pełnomocnik wyborczy lub osoba przez niego upoważniona może wyznaczyć po jednym mężu zaufania do każdej obwodowej komisji wyborczej na obszarze okręgu wyborczego, w którym została zarejestrowana zgłoszona przez niego lista okręgowa.
2. Pełnomocnik wyborczy lub osoba przez niego upoważniona wydaje mężom zaufania zaświadczenie według wzoru określonego przez Państwową Komisję Wyborczą.
3. Funkcję męża zaufania przy Państwowej Komisji Wyborczej i okręgowej komisji wyborczej pełni pełnomocnik wyborczy lub osoba przez niego upoważniona.

Rozdział 9

Kampania wyborcza

Art. 39.

1. Kampania wyborcza rozpoczyna się z dniem ogłoszenia postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej o zarządzeniu wyborów i ulega zakończeniu o godzinie 24 w dniu poprzedzającym dzień wyborów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Partie polityczne oraz wyborcy mogą wykonywać czynności określone w ustawie od dnia ogłoszenia postanowienia, o którym mowa w ust. 1. Czynności podjęte przed tym terminem są nieważne.
3. Agitację wyborczą prowadzi się na zasadach, w formach, w czasie i w miejscach określonych przepisami art. 87 – art. 92 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przed rozpoczęciem kampanii wyborczej wyznaczy na obszarze gminy (miasta) odpowiednią liczbę miejsc przeznaczonych na bezpłatne umieszczanie urzędowych obwieszczeń wyborczych i plakatów komitetów wyborczych oraz poda wykaz tych miejsc do publicznej wiadomości.

Art. 40.

Od zakończenia kampanii wyborczej aż do zakończenia głosowania zabronione jest podawanie do wiadomości publicznej wyników przedwyborczych badań (sondaży) opinii publicznej dotyczących przewidywanych zachowań wyborczych i wyników wyborów w Unii Europejskiej.

Art. 41.

1. Komitety wyborcze mają prawo prowadzenia agitacji wyborczej w programach radiowych i telewizyjnych, w formach audycji wyborczych i ogłoszeń wyborczych.
2. Łączny czas rozpowszechniania audycji wyborczych wynosi:
  - 3) w ogólnokrajowych programach – 10 godzin w Telewizji Polskiej Spółka Akcyjna i 20 godzin w Polskim Radiu Spółka Akcyjna;
  - 4) w regionalnych programach – 10 godzin w Telewizji Polskiej Spółka Akcyjna i 20 godzin w Polskim Radiu Spółka Akcyjna.
3. Czas przeznaczony na rozpowszechnianie audycji wyborczych, o których mowa w ust. 2 pkt 1, dzieli się równo pomiędzy uprawnione komitety wyborcze na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej o komitetach wyborczych, które zarejestrowały swoje listy okręgowe co najmniej w połowie okręgów wyborczych.
4. Czas przeznaczony na rozpowszechnianie audycji wyborczych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, dzieli się pomiędzy uprawnione komitety wyborcze proporcjonalnie do liczby zarejestrowanych przez nie list okręgowych, na podstawie informacji okręgowych komisji wyborczych, właściwych dla obszaru objętego regionalnym programem, o zarejestrowanych listach okręgowych.
5. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 180, art. 181 ust. 1, 3 i 4, oraz art. 183-186 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
6. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, po zasięgnięciu opinii zarządów Telewizji Polskiej Spółka Akcyjna, Polskiego Radia Spółka Akcyjna oraz zarządów spółek radiofonii regionalnej, a także właściwej rady programowej określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) czas przeznaczony na rozpowszechnianie audycji wyborczych w każdym z programów ogólnokrajowych i regionalnych,

- 2) ramowy podział czasu przeznaczanego na rozpowszechnianie audycji wyborczych w okresie od 15 dnia przed dniem wyborów do dnia zakończenia kampanii wyborczej.
  - uwzględniając konieczność zapewnienia równego podziału czasu przeznaczanego na rozpowszechnianie audycji wyborczych między uprawnione komitety wyborcze.
7. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych, zakres rejestracji oraz sposób przygotowania i emisji tych audycji, uwzględniając typ i rodzaj nośnika zapisu audycji wyborczej, a także sposób upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych.

Art. 42.

Do przedstawiania przez Państwową Komisję Wyborczą w programach telewizyjnych i radiowych, informacji, wyjaśnień i komunikatów związanych z wyborami członków Parlamentu Europejskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 94 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu oraz przepisy wykonawcze wydane na jego podstawie.

Rozdział 10

Finansowanie kampanii wyborczej

Art. 43.

Finansowanie kampanii wyborczej jest jawne.

Art. 44.

Wydatki ponoszone przez komitety wyborcze w związku z zarządzonymi wyborami członków Parlamentu Europejskiego są pokrywane z ich źródeł własnych.

Art. 45.

1. Za gospodarkę finansową komitetu wyborczego odpowiedzialny jest i prowadzi ją jego pełnomocnik finansowy.
2. Pełnomocnikiem finansowym nie może być:
  - 1) kandydat na członka Parlamentu Europejskiego,
  - 2) pełnomocnik wyborczy,
  - 3) funkcjonariusz publiczny w rozumieniu art. 115 § 13 Kodeksu karnego.
3. Można być pełnomocnikiem finansowym tylko jednego komitetu wyborczego.

Art. 46.

1. Komitet wyborczy może pozyskiwać i wydatkować środki jedynie na cele związane z wyborami.
2. Komitet wyborczy partii politycznej może pozyskiwać i wydatkować środki od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o zamiarze zgłoszenia kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego.
3. Koalicyjny komitet wyborczy oraz komitet wyborczy wyborców może pozyskiwać i wydatkować środki od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu odpowiednio koalicyjnego komitetu wyborczego lub komitetu wyborczego wyborców.
4. Zabrania się:
  - 1) pozyskiwania środków przez komitet wyborczy po dniu wyborów,
  - 2) wydatkowania środków przez komitet wyborczy po dniu złożenia sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 54.

Art. 47.

1. Środki finansowe komitetu wyborczego partii politycznej mogą pochodzić jedynie ze stałego funduszu wyborczego tej partii tworzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 i Nr 154, poz. 1802 oraz z 2002 r. Nr 127, poz. 1089), zwanej dalej „ustawą o partiach politycznych”.
2. Środki finansowe koalicyjnego komitetu wyborczego mogą pochodzić jedynie z tworzonych na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w ust. 1, stałych funduszy wyborczych partii wchodzących w skład koalicji wyborczej.
3. Komitetowi wyborczemu wyborców mogą być przekazywane środki finansowe jedynie przez osoby fizyczne, z zastrzeżeniem przepisów ust. 4, 6 i 7 oraz art. 61.
4. Komitetowi wyborczemu wyborców nie wolno przyjmować środków finansowych pochodzących od:
  - 1) osób fizycznych nie mających miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli polskich zamieszkałych w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
  - 2) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, nie będących obywatelami Unii Europejskiej.
5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się także do wartości niepieniężnych.
6. Komitetowi wyborczemu partii politycznej oraz koalicyjnemu komitetowi wyborczemu nie wolno przyjmować wartości niepieniężnych.
7. Komitet wyborczy wyborców może zaciągać kredyty bankowe na cele związane z wyborami członków Parlamentu Europejskiego.
8. Poręczycielem kredytu, o którym mowa w ust. 7, mogą być wyłącznie osoby fizyczne, z tym że kwota poręczenia nie może być wyższa od wymienionej w art. 49 ust. 3 łącznej sumy wpłat od osoby fizycznej. Ograniczenie wysokości kwoty poręczonej nie dotyczy osób wchodzących w skład komitetu wyborczego wyborców.

Art. 48.

1. Zabronione jest przekazywanie środków finansowych lub wartości niepieniężnych przez jeden komitet wyborczy na rzecz innego komitetu wyborczego.

2. Zabronione jest przeprowadzanie przez komitet wyborczy zbiórek publicznych.

Art. 49.

1. Środki finansowe komitetu wyborczego mogą być gromadzone wyłącznie na rachunku bankowym. Postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej o przyjęciu zawiadomienia, o którym mowa w art. 46 ust. 2 i 3, stanowi podstawę do otwarcia rachunku bankowego komitetu, dokonania wpisu do rejestru gospodarki narodowej (REGON) oraz nadania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) na zasadach określonych w przepisach o ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.
2. Środki finansowe mogą być wpłacane na rzecz komitetu wyborczego jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.
3. Łączna suma wpłat od osoby fizycznej na rzecz jednego komitetu wyborczego wyborców nie może przekraczać 20-krotności minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów.

Art. 50.

1. Komitety wyborcze mogą wydatkować na kampanię wyborczą wyłącznie kwoty ograniczone limitami:
  - 1) okręgowym – ustalonym dla komitetu wyborczego, który zarejestrował listę kandydatów tylko w jednym okręgu wyborczym;
  - 2) ponadokręgowym – ustalonym dla komitetu wyborczego, który zarejestrował listy kandydatów w więcej niż jednym okręgu wyborczym.
2. Wysokość limitu wyznaczona jest kwotą 50 groszy przypadającą na każdego wyborcę w kraju ujętego w rejestrze wyborców, z tym że:
  - 1) limit okręgowy oblicza się poprzez podzielenie liczby wszystkich zarejestrowanych wyborców w kraju przez ogólną liczbę wybieranych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członków Parlamentu Europejskiego i pomnożenie uzyskanego wyniku przez liczbę członków Parlamentu

Europejskiego wybieranych w danym okręgu wyborczym, w którym komitet zarejestrował swoją listę kandydatów;

- 2) limit ponadokręgowy dla danego komitetu stanowi sumę kwoty limitów okręgowych, o których mowa w pkt 1.
3. Państwowa Komisja Wyborcza, w terminie 14 dni od dnia zarządzenia wyborów członków Parlamentu Europejskiego, ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" i podaje do wiadomości publicznej w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym liczbę wyborców ujętych w rejestrach wyborców na terenie całego kraju według stanu na koniec kwartału poprzedzającego dzień ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów członków Parlamentu Europejskiego.

Art. 51.

1. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami komitet wyborczy partii politycznej przekazuje ją na stały fundusz wyborczy tej partii politycznej tworzony na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych. Informację o przekazaniu nadwyżki pełnomocnik finansowy podaje do wiadomości publicznej w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym najpóźniej w terminie 30 dni od dnia przyjęcia sprawozdania finansowego przez Państwową Komisję Wyborczą lub uwzględnienia skargi, o której mowa w art. 58 ust. 1.
2. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami koalicyjny komitet wyborczy przekazuje ją na tworzone na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych fundusze wyborcze partii politycznych wchodzących w skład koalicji, w proporcji ustalonej w umowie koalicyjnej; w razie braku stosownych postanowień w umowie środki przekazuje się na rzecz instytucji charytatywnej. Informację o przekazaniu nadwyżki pełnomocnik finansowy podaje do wiadomości publicznej w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym najpóźniej w terminie 30 dni od dnia przyjęcia sprawozdania finansowego przez Państwową Komisję Wyborczą lub uwzględnienia skargi, o której mowa w art. 58 ust. 1.

3. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami, z uwzględnieniem dotacji, o której mowa w art. 61, komitet wyborczy wyborców jest obowiązany przekazać tę nadwyżkę na rzecz instytucji charytatywnej. Informację o przekazaniu nadwyżki pełnomocnik finansowy podaje do wiadomości publicznej w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym najpóźniej w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia sprawozdania finansowego przez Państwową Komisję Wyborczą lub uwzględnienia skargi, o której mowa w art. 58 ust. 1.

Art. 52.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, w drodze rozporządzenia, określi sposób i tryb prowadzenia rachunkowości przez komitety wyborcze, uwzględniając formy dokumentowania i ewidencji przychodów, wydatków i zobowiązań finansowych komitetu wyborczego, wzory sprawozdań finansowych komitetów wyborczych oraz szczegółowy zakres zawartych w nich informacji, a także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania, tak aby umożliwiły one weryfikację podanych w sprawozdaniu informacji.

Art. 53.

1. Do finansowania komitetów wyborczych partii politycznych i koalicyjnych komitetów wyborczych, w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy o partiach politycznych.
2. Partia polityczna, która samodzielnie utworzyła komitet wyborczy lub wchodzi w skład koalicji wyborczej w okresie od dnia przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomień, o których mowa odpowiednio w art. 46 ust. 2 i ust. 3, do dnia wyborów, może prowadzić i finansować, wszelką agitację na rzecz upowszechniania celów programowych partii politycznej, wyłącznie na zasadach, w formach, w czasie i w miejscach określonych niniejszą ustawą.

Art. 54.

1. Pełnomocnik finansowy, w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów, przedkłada Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, wraz z opinią biegłego rewidenta i raportem.
2. Biegłego rewidenta, o którym mowa w ust. 1, wybiera Państwowa Komisja Wyborcza spośród kandydatów zgłoszonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w liczbie uzgodnionej z Państwową Komisją Wyborczą.
3. Koszty sporządzenia opinii i raportu, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa w części Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.
4. Do wydatków komitetu wyborczego wlicza się wartość darowizn niepieniężnych pozyskanych przez komitet wyborczy oraz świadczonych na jego rzecz usług.
5. Wartość pozyskanych darowizn niepieniężnych oraz świadczonych na rzecz komitetu wyborczego usług podaje się w sprawozdaniu finansowym w wysokości możliwych do uzyskania cen ich sprzedaży netto, nie wyższych od cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacji.
6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się do nieodpłatnych usług polegających na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez podmioty inne niż przedsiębiorcy.

Art. 55.

1. Sprawozdania finansowe komitetów wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" w ciągu miesiąca od upływu terminu, o którym mowa w art. 54 ust. 1.
2. Wykaz wpłat od osób fizycznych na rzecz komitetu wyborczego wyborców Państwowa Komisja Wyborcza udostępnia do wglądu na wniosek w trybie i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 i Nr 153, poz. 1271).
3. Pozostałe rodzaje dokumentów załączone do sprawozdań finansowych są udostępniane do wglądu:
  - 1) partiom politycznym;

- 2) komitetom wyborczym, które brały udział w danych wyborach;
- 3) stowarzyszeniom i fundacjom, które w swoich statutach przewidują działania związane z analizą finansowania kampanii wyborczych
  - w okresie przewidzianym na złożenie zastrzeżenia do sprawozdań finansowych.

Art. 56.

1. Państwowa Komisja Wyborcza, w terminie 4 miesięcy od dnia złożenia sprawozdania finansowego:
  - 1) przyjmuje sprawozdanie bez zastrzeżeń;
  - 2) przyjmuje sprawozdanie, wskazując na jego uchybienia, albo
  - 3) odrzuca sprawozdanie w wypadku stwierdzenia:
    - a) pozyskania lub wydatkowania środków komitetu wyborczego z naruszeniem przepisów art. 46 albo limitu określonego w art. 50 ust. 1 i 2,
    - b) przekazania komitetowi wyborczemu wyborców lub przyjęcia przez ten komitet środków finansowych lub wartości niepieniężnych z naruszeniem przepisów art. 47 ust. 3-5,
    - c) przeprowadzania zbiórek publicznych wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 48 ust. 2,
    - d) przyjęcia przez komitet wyborczy partii politycznej albo koalicyjny komitet wyborczy środków finansowych pochodzących z innego źródła niż fundusz wyborczy tej partii.
2. W przypadku wątpliwości co do prawidłowości sprawozdania wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza wzywa komitet wyborczy do usunięcia wad sprawozdania lub udzielenia wyjaśnień w określonym terminie.
3. Państwowa Komisja Wyborcza, badając sprawozdanie wyborcze, może zlecać sporządzenie ekspertyz lub opinii.

4. Państwowa Komisja Wyborcza, badając sprawozdanie wyborcze, może żądać od organów państwowych niezbędnej pomocy.

Art. 57.

1. W terminie 14 dni od dnia ogłoszenia sprawozdania wyborczego:
  - 1) partie polityczne;
  - 2) komitety wyborcze, które brały udział w danych wyborach;
  - 3) stowarzyszenia i fundacje, które w swoich statutach przewidują działania związane z analizą finansowania kampanii wyborczych
  - mogą zgłaszać do Państwowej Komisji Wyborczej umotywowane pisemne zastrzeżenia do sprawozdań wyborczych komitetów wyborczych.
2. Państwowa Komisja Wyborcza w terminie 60 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżenia, o którym mowa w ust. 1, udziela pisemnej odpowiedzi na zastrzeżenie.

Art. 58.

1. W przypadku odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego przez Państwową Komisję Wyborczą pełnomocnik finansowy ma prawo, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu sprawozdania, wnieść do Sądu Najwyższego skargę na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej w przedmiocie odrzucenia sprawozdania.
2. Sąd Najwyższy rozpatruje skargę i wydaje w tej sprawie orzeczenie w terminie 60 dni od dnia doręczenia skargi. Orzeczenie doręcza się pełnomocnikowi finansowemu i Państwowej Komisji Wyborczej.
3. Rozpatrzenie skargi przez Sąd Najwyższy następuje w składzie 7 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym.
4. Od orzeczenia Sądu Najwyższego nie przysługuje środek prawny.
5. Jeżeli Sąd Najwyższy uzna skargę pełnomocnika finansowego za zasadną, Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie postanawia o przyjęciu sprawozdania wyborczego.

Art. 59.

Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" oraz podaje do wiadomości publicznej, w formie komunikatu, informację o przyjętych i odrzuconych sprawozdaniach wyborczych komitetów wyborczych.

Art. 60.

1. W razie niezłożenia sprawozdania finansowego albo odrzucenia przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdania finansowego lub odrzucenia skargi, o której mowa w art. 58 ust. 1, komitet wyborczy traci prawo do dotacji, o której mowa w art. 61.
2. Do sprawozdania złożonego po terminie stosuje się przepisy art. 54-58.

Art. 61.

1. Partii politycznej, której komitet wyborczy uczestniczył w wyborach, partii politycznej wchodzącej w skład koalicji wyborczej, a także komitetowi wyborczemu wyborców przysługuje prawo do dotacji z budżetu państwa, zwanej dalej "dotacją podmiotową", za każdy uzyskany mandat członka Parlamentu Europejskiego. Wydatki związane z dotacją podmiotową pokrywane są z budżetu państwa w części Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.
2. Wysokość dotacji podmiotowej oblicza się według wzoru:

$$D_p = \frac{W}{L} \times M,$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

D_p – wysokość przysługującej dotacji podmiotowej,

W – kwotę złotych równą liczbie wyborców, którzy oddali głosy ważne,

L – liczbę wybieranych w Rzeczypospolitej Polskiej członków Parlamentu Europejskiego

M – liczbę mandatów uzyskanych przez dany komitet wyborczy.

3. Dotacja podmiotowa przysługuje wyłącznie do wysokości wydatków uwidocznionej w sprawozdaniu finansowym przyjętym przez Państwową Komisję Wyborczą.
4. Dotację podmiotową przysługującą partii politycznej wchodzącej w skład koalicji wyborczej dzieli się na rzecz partii wchodzących w skład tej koalicji w proporcjach określonych w umowie zawiązującej koalicję wyborczą. Proporcje określone w tej umowie nie mogą być zmienione. Jeżeli partie polityczne wchodzące w skład koalicji wyborczej nie określiły w umowie zawiązującej koalicję proporcji, to należną koalicji dotację podmiotową każdej z nich wypłaca się w równych częściach.
5. Przekazania dotacji podmiotowej na wskazany przez podmioty, o których mowa w ust. 1, rachunek bankowy dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej o uprawnionych do otrzymania dotacji podmiotowej oraz o liczbie mandatów uzyskanych przez dany komitet wyborczy. Dotacja podmiotowa jest wypłacana w terminie 6 miesięcy od dnia wyborów.
6. W przypadku podziału, połączenia albo likwidacji partii politycznych odnośnie do ich prawa do dotacji podmiotowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 37 ustawy o partiach politycznych.

Art. 62.

1. Środki finansowe lub wartości niepieniężne przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów art. 46 ust. 4, art. 47 ust. 1-5, art. 48 ust. 1 albo art. 49 podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli środki finansowe lub wartości niepieniężne zostały zużyte lub utracone, przepadkowi podlega ich równowartość.
2. Sądem właściwym do orzekania w sprawach przepadku środków finansowych lub wartości niepieniężnych, o których mowa w ust. 1, jest Sąd Okręgowy w Warszawie.
3. O orzeczenie przepadku środków finansowych lub wartości niepieniężnych występuje do sądu Państwowa Komisja Wyborcza.
4. Do postępowania w sprawie przepadku korzyści majątkowej stosuje się przepisy o postępowaniu procesowym.

Rozdział 11

Karty do głosowania.

Art. 63.

1. Do kart do głosowania stosuje się odpowiednio przepisy art. 155 – 157 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
2. Na każdej karcie do głosowania umieszcza się zwięzłą informację o sposobie głosowania także w języku roboczym.

Art. 64.

1. Jeżeli po wydrukowaniu kart do głosowania okręgowa komisja wyborcza skreśli z listy okręgowej nazwisko kandydata z przyczyn, o których mowa w art. 37 ust. 1, nazwisko tego kandydata pozostawia się na wydrukowanych kartach do głosowania. Informację o skreśleniu oraz o warunkach decydujących o ważności głosu oddanego na takiej karcie podaje się do wiadomości publicznej w formie obwieszczenia i zapewnia jego rozplakatowanie w lokalach wyborczych w dniu głosowania.
2. Informację o której mowa w ust. 1, podaje się także w języku roboczym.
3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli komisja unieważni rejestrację listy okręgowej z przyczyn, o których mowa w art. 37 ust. 3 lub ust. 4.

Rozdział 12

Głosowanie i warunki ważności głosu.

Art. 65.

Przebieg głosowania określają przepisy art. 61 – 64, 66, art. 68 ust. 1, 2, 4 i 5 oraz art. 69 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.

Art. 66.

1. Głosowanie odbywa się w lokalu obwodowej komisji wyborczej, zwanym dalej „lokałem wyborczym”, w ciągu jednego dnia, bez przerwy, między godziną 6.00 a 20.00.
2. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych w szpitalach i zakładach pomocy społecznej może się rozpocząć później niż o godzinie określonej w ust. 1. W przypadku oddania głosu przez wszystkich wyborców głosowanie może zakończyć się wcześniej niż o godzinie określonej w ust. 1. Skrócenie czasu głosowania zarządza obwodowa komisja wyborcza, po porozumieniu z kierownikiem szpitala lub zakładu pomocy społecznej, powiadamiając o tym wyborców, wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) oraz właściwą okręgową komisję wyborczą.

Art. 67.

1. Głosowanie odbywa się przy pomocy urzędowych kart do głosowania.
2. Treść karty do głosowania określają przepisy, o których mowa w art. 63 ust. 1.

Art. 68.

1. Wyborca głosuje tylko na jedną listę okręgową, stawiając na karcie do głosowania znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów z tej listy, przez co wskazuje jego pierwszeństwo do uzyskania mandatu.
2. Za nieważny uznaje się głos, jeżeli na karcie do głosowania postawiono znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwisk dwóch lub większej liczby kandydatów z różnych list okręgowych albo nie postawiono tego znaku w kratce z lewej strony obok nazwiska żadnego kandydata z którejkolwiek z list.
3. Za nieważny uznaje się głos, jeżeli na karcie do głosowania znak „x” postawiono w kratce z lewej strony wyłącznie obok nazwiska kandydata umieszczonego na liście okręgowej, która została unieważniona.

4. Jeżeli na karcie do głosowania znak „x” postawiono w kratce z lewej strony wyłącznie obok nazwiska kandydata z jednej tylko listy okręgowej, a nazwisko tego kandydata zostało z tej listy skreślone, to głos taki uznaje się za ważny i oddany na tę listę.
5. Jeżeli na karcie do głosowania znak „x” postawiono w kratce z lewej strony obok nazwisk dwóch lub większej liczby kandydatów z tej samej listy okręgowej, to głos taki uważa się za głos ważnie oddany na wskazaną listę okręgową z przyznaniem pierwszeństwa do uzyskania mandatu kandydatowi na członka Parlamentu Europejskiego, którego nazwisko na tej liście jest umieszczone w pierwszej kolejności.
6. Dopisanie na karcie do głosowania dodatkowych nazwisk lub nazw albo poczynienie innych dopisków poza kratką nie wpływa na ważność głosu.

Art. 69.

1. W lokalu wyborczym umieszcza się tylko urzędowe obwieszczenia wyborcze.
2. W lokalu wyborczym oraz w miejscu zapewniającym tajność głosowania umieszcza się zwięzłą informację Państwowej Komisji Wyborczej o sposobie głosowania w wyborach.
3. Informację, o której mowa w ust. 2, podaje się także w języku roboczym.

Art. 70.

1. Głosować może tylko wyborca wpisany do spisu wyborców, a także wyborca dopisany do spisu zgodnie z przepisami ust. 2 i 3.
2. Obwodowa komisja wyborcza dopisuje w dniu głosowania do spisu wyborców:
  - 1) osobę przedkładającą zaświadczenie o prawie do głosowania, załączając zaświadczenie do spisu;
  - 2) osobę pominiętą w spisie, jeżeli udokumentuje, iż stale zamieszkuje na terenie danego obwodu głosowania, a urząd gminy potwierdzi, że nie otrzymał zawiadomienia o utracie przez nią prawa wybierania lub o objęciu spisem wyborców w innym obwodzie;

- 3) osobę skreśloną ze spisu dla danego obwodu głosowania w związku z umieszczeniem w spisie wyborców w szpitalu lub zakładzie pomocy społecznej, jeżeli udokumentuje, iż opuściła szpital lub zakład pomocy społecznej w przeddzień wyborów.
3. Przepis ust. 2 stosuje się również w wypadku przybycia wyborcy do szpitala lub zakładu pomocy społecznej w przeddzień wyborów.

Rozdział 13

Ustalanie wyników głosowania

Art. 71.

Niezwłocznie po zakończeniu głosowania obwodowa komisja wyborcza ustala wyniki głosowania w obwodzie.

Art. 72.

1. Obwodowa komisja wyborcza ustala, na podstawie aktualnego spisu wyborców, liczbę osób uprawnionych do głosowania oraz liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania.
2. Komisja ustala liczbę niewykorzystanych kart do głosowania, a następnie karty te umieszcza w zapieczętowanych pakietach.

Art. 73.

1. Po dokonaniu przez obwodową komisję wyborczą czynności, o których mowa w art. 72, przewodniczący komisji w obecności jej członków otwiera urnę wyborczą, po czym komisja liczy znajdujące się w niej karty do głosowania.
2. Kart do głosowania przedartych całkowicie na dwie lub więcej części nie bierze się pod uwagę przy obliczeniach, o których mowa w ust. 1.

3. Jeżeli liczba kart do głosowania wyjętych z urny jest mniejsza lub większa od liczby kart wydanych, komisja podaje w protokole przypuszczalną przyczynę tej niezgodności.

Art. 74.

Karty do głosowania inne niż urzędowo ustalone lub nieopatrzone pieczęcią obwodowej komisji wyborczej, są nieważne.

Art. 75.

Ustalając wyniki głosowania w obwodzie, obwodowa komisja wyborcza oblicza:

- 1) liczbę wyjętych z urny kart nieważnych, o których mowa w art. 74;
- 2) liczbę kart ważnych;
- 3) liczbę głosów nieważnych z ważnych kart do głosowania, o których mowa w przepisach art. 68 ust. 1 i 2;
- 4) łączną liczbę głosów ważnych z kart do głosowania ważnych oddanych łącznie na wszystkie okręgowe listy kandydatów;
- 5) liczbę głosów ważnych z kart do głosowania ważnych oddanych na poszczególne okręgowe listy kandydatów;
- 6) liczbę głosów ważnych z kart ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów z tych list.

Art. 76.

1. Po wykonaniu czynności, o których mowa w art. 72 – 75, obwodowa komisja wyborcza sporządza, w dwóch egzemplarzach, protokół głosowania w obwodzie w wyborach członków Parlamentu Europejskiego.
2. W protokole, o którym mowa w ust. 1, wymienia się kolejno liczbę:
  - 1) wyborców uprawnionych do głosowania;
  - 2) wyborców, którym wydano karty do głosowania;

- 3) niewykorzystanych kart do głosowania;
  - 4) wyjętych z urny kart nieważnych;
  - 5) wyjętych z urny kart ważnych,
  - 6) głosów nieważnych z ważnych kart do głosowania;
  - 7) głosów ważnych z ważnych kart do głosowania;
  - 8) głosów ważnych z ważnych kart do głosowania oddanych na poszczególne okręgowe listy kandydatów;
  - 9) głosów ważnych z ważnych kart do głosowania oddanych na poszczególnych kandydatów z tych list.
3. W protokole podaje się także czas rozpoczęcia i zakończenia głosowania oraz omawia zarządzenia i inne podjęte decyzje, jak również inne istotne okoliczności związane z przebiegiem głosowania.
  4. Protokół podpisują i każdą ze stron parafują wszystkie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej obecne przy jego sporządzaniu. Protokół opatruje się pieczęcią komisji.
  5. Mężom zaufania przysługuje prawo wniesienia do protokołu uwag, z wymieniem konkretnych zarzutów. Adnotację o wniesieniu uwag zamieszcza się w protokole.
  6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do członków obwodowej komisji wyborczej, z tym że nie zwalnia ich to z obowiązku podpisania protokołu głosowania w obwodzie.
  7. Wzór protokołu, o którym mowa w ust. 1, ustala Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 77.

1. Kopię protokołu głosowania w obwodzie, o którym mowa w art. 76 ust. 2, obwodowa komisja wyborcza niezwłocznie przekazuje, wyznaczonemu przez właściwą okręgową komisję wyborczą pełnomocnikowi, o którym mowa w art. 47 ust. 1 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
2. Pełnomocnik, o którym mowa w ust. 1, sprawdza pod względem zgodności arytmetycznej poprawność ustalenia wyników głosowania w obwodzie i potwierdza obwodowej komisji wyborczej poprawność ustalonych wyników bądź wskazuje na

niezgodność arytmetyczną danych w protokole, którą obwodowa komisja wyborcza jest obowiązana wyjaśnić i odpowiednio poprawić oraz podać do publicznej wiadomości w trybie określonym w art. 78.

3. Tryb przekazywania i przyjmowania oraz sposób postępowania z kopią protokołu, o której mowa w ust. 1, określa Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 78.

1. Obwodowa komisja wyborcza podaje do wiadomości publicznej, poprzez wywieszenie w lokalu wyborczym w miejscu łatwo dostępnym dla wyborców, wyniki głosowania obejmujące dane, o których mowa w art. 76 ust. 2.
2. Podanie do wiadomości publicznej wyników, o których mowa w ust. 1, nie może nastąpić przed zakończeniem głosowania w innych państwach Unii Europejskiej.
3. Państwowa Komisja Wyborcza w celu realizacji wymogów wynikających z ust. 2, może wyznaczyć dokładną godzinę, od której będzie można podawać do wiadomości publicznej wyniki, o których mowa w ust. 1.

Art. 79.

1. Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej niezwłocznie przekazuje do właściwej okręgowej komisji wyborczej, w zapieczętowanej kopercie, jeden egzemplarz protokołu głosowania w obwodzie wraz z wyjaśnieniami komisji do zgłoszonych zarzutów, o których mowa w art. 76 ust. 5 i 6. Mężowie zaufania mają prawo uczestniczyć przy przekazywaniu protokołu.
2. Tryb przekazywania i przyjmowania protokołów, o których mowa w ust. 1, określi Państwowa Komisja Wyborcza.
3. Państwowa Komisja Wyborcza może określić zasady i tryb wcześniejszego przekazywania danych z protokołu głosowania, o którym mowa w art. 76 ust. 1, za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego lub systemu elektronicznego przesyłania danych.

Art. 80.

Po wykonaniu czynności, o których mowa w art. 79, przewodniczący obwodowej komisji wyborczej niezwłocznie, w sposób ustalony przez Państwową Komisję Wyborczą, przekazuje w depozyt odpowiednio wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) dokumenty z głosowania oraz pieczęć komisji.

Art. 81.

Niezwłocznie po otrzymaniu protokołu głosowania w obwodzie okręgowa komisja wyborcza dokonuje sprawdzenia prawidłowości ustalenia wyników głosowania w obwodzie. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w ustaleniu wyników głosowania komisja zarządza ponowne ich ustalenie przez obwodową komisję wyborczą i powiadamia o tym Państwową Komisję Wyborczą. Przepisy art. 72 – 75 stosuje się odpowiednio.

Art. 82.

1. Okręgowa komisja wyborcza na podstawie protokołów głosowania w obwodach ustala wyniki głosowania na poszczególne listy okręgowe i sporządza w dwóch egzemplarzach protokół wyników głosowania w okręgu wyborczym.
2. W protokole wymienia się sumy liczb, o których mowa w art. 76 ust. 2.
3. Protokół podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład komisji obecne przy jego sporządzaniu. Protokół opatruje się pieczęcią komisji.
4. Przy ustalaniu wyników głosowania i sporządzaniu protokołu mogą być obecne osoby zgłaszające listę, którym przysługuje prawo wniesienia do protokołu uwag z wymienieniem konkretnych zarzutów.
5. Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej przekazuje niezwłocznie dane z protokołu dotyczące liczby głosów ważnych i głosów ważnych oddanych na każdą z list okręgowych oraz głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów każdej z tych list do Państwowej Komisji Wyborczej, w sposób przez nią ustalony, za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego lub elektronicznego przesyłania danych. Mężowie zaufania mają prawo uczestniczyć przy przekazywaniu danych z protokołu.

6. Protokół wyników głosowania w okręgu wyborczym przewodniczący okręgowej komisji wyborczej przesyła niezwłocznie do Państwowej Komisji Wyborczej w trybie przez nią ustalonym.
7. Wzór protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym określi Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 83.

1. Państwowa Komisja Wyborcza może ustalić obowiązek przekazania do okręgowej komisji wyborczej danych liczbowych, o których mowa w art. 72 ust. 1, niezwłocznie po ich ustaleniu przez komisję obwodową.
2. Okręgowa komisja wyborcza, po otrzymaniu danych ze wszystkich obwodowych komisji wyborczych, ustala dane liczbowe, o których mowa w art. 72 ust. 1, w odniesieniu do całego okręgu wyborczego i przesyła je niezwłocznie do Państwowej Komisji Wyborczej.
3. Państwowa Komisja Wyborcza, po otrzymaniu danych liczbowych, o których mowa w ust. 2, ze wszystkich okręgowych komisji wyborczych, podaje do wiadomości publicznej nieoficjalne dane o frekwencji wyborczej w całym kraju.

Art. 84.

Po otrzymaniu protokołów wyników głosowania ze wszystkich okręgów wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza ustala wyniki głosowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i stwierdza, których komitetów wyborczych listy okręgowe spełniają warunki uprawniające do uczestniczenia w podziale mandatów.

Art. 85.

1. W podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się wyłącznie okręgowe listy kandydatów tych komitetów wyborczych, które otrzymały co najmniej 5 % ważnie oddanych głosów w skali kraju
2. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie danych, o których mowa w art. 82 ust. 1, ustala zbiorcze wyniki głosowania na listy okręgowe poszczególnych komitetów

wyborczych we wszystkich okręgach oraz ustala wykaz komitetów wyborczych, których listy kandydatów spełniają warunek, o którym mowa w ust. 1, i są uprawnione do uczestniczenia w podziale mandatów, oraz zawiadamia o tym pisemnie okręgowe komisje wyborcze. Informacje te podaje się do wiadomości publicznej.

Art. 86.

1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 85 ust. 2, okręgowa komisja wyborcza dokonuje podziału mandatów pomiędzy uprawnione listy okręgowe w sposób następujący:
  - 1) liczbę głosów ważnych oddanych na listy każdego z komitetów wyborczych dzieli się kolejno przez: 1,4 (jeden i cztery dziesiąte); 3; 5; 7 i dalsze kolejne liczby nieparzyste aż do chwili, gdy z otrzymanych w ten sposób ilorazów da się uszeregować tyle kolejno największych liczb, ile wynosi liczba mandatów do rozdzielenia między te listy,
  - 2) każdej liście przyznaje się tyle mandatów, ile spośród ustalonego w powyższy sposób szeregu ilorazów przypada jej liczb kolejno największych.
2. Jeżeli kilka list uzyskało ilorazy równe ostatniej liczbie z liczb uszeregowanych w podany sposób, a list tych jest więcej niż mandatów do rozdzielenia, pierwszeństwo mają listy w kolejności ogólnej liczby oddanych na nie głosów. Gdyby na dwie lub więcej list oddano równą liczbę głosów, o pierwszeństwie rozstrzyga liczba obwodów głosowania, w których na daną listę oddano większą liczbę głosów.

Art. 87

1. Mandaty przypadające danej liście okręgowej uzyskują kandydaci w kolejności otrzymanej liczby głosów.
2. Jeżeli dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów uprawniającą do uzyskania mandatu z danej listy, o pierwszeństwie rozstrzyga kolejność umieszczenia ich nazwisk na liście

Art. 88.

1. Po ustaleniu wyników wyborów w okręgu wyborczym okręgowa komisja wyborcza sporządza, w dwóch egzemplarzach, protokół wyborów członków Parlamentu Europejskiego w okręgu wyborczym.
2. W protokole wymienia się liczbę członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu, wykaz list okręgowych zarejestrowanych w tym okręgu oraz wykaz list, które uczestniczą w podziale mandatów w okręgu, a także liczby:
  - 1) wyborców uprawnionych do głosowania,
  - 2) wyborców, którym wydano karty do głosowania,
  - 3) kart wyjętych z urny, w tym:
    - a) liczbę kart nieważnych,
    - b) liczbę kart ważnych,
  - 4) głosów nieważnych,
  - 5) głosów ważnych oddanych na każdą z list okręgowych,
  - 6) mandatów przypadających każdej liście okręgowej,
  - 7) głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów każdej z list okręgowych oraz nazwiska i imiona wybranych posłów z każdej listy okręgowej.
3. Protokół podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład komisji obecne przy jego sporządzaniu. Protokół opatruje się pieczęcią komisji.
4. Przy ustalaniu wyników wyborów i sporządzaniu protokołu mogą być obecne osoby zgłaszające listę, którym przysługuje prawo wniesienia do protokołu uwag z wymienieniem konkretnych zarzutów. Adnotację o wniesieniu uwag zamieszcza się w protokole.
5. Wzór protokołu wyborów członków Parlamentu Europejskiego w okręgu wyborczym określi Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 89.

Okręgowa komisja wyborcza niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej wyniki głosowania i wyniki wyborów w okręgu wyborczym, z uwzględnieniem danych, o których mowa w art. 88 ust. 2.

Art. 90.

1. Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego lub elektronicznego przesyłania danych przekazuje do Państwowej Komisji Wyborczej, w trybie przez nią ustalonym, dane z protokołu wyborów członków Parlamentu Europejskiego w okręgu wyborczym.
2. Protokół, o którym mowa w art. 88 ust. 1, przewodniczący komisji przesyła niezwłocznie w zapieczętowanej kopercie do Państwowej Komisji Wyborczej w trybie przez nią ustalonym. Pozostałe dokumenty z wyborów przechowuje dyrektor delegatury Krajowego Biura Wyborczego właściwej dla siedziby komisji.

Art. 91.

1. Po otrzymaniu protokołów, o których mowa w art. 88 ust. 1, Państwowa Komisja Wyborcza dokonuje sprawdzenia prawidłowości ustalenia wyników wyborów członków Parlamentu Europejskiego w okręgach wyborczych.
2. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w ustaleniu wyników wyborów Państwowa Komisja Wyborcza zarządza ponowne ustalenie tych wyników. Przepisy art. 86-90 stosuje się odpowiednio.

Art. 92.

Państwowa Komisja Wyborcza podaje do wiadomości publicznej zbiorcze wyniki głosowania, o których mowa w art. 88 ust. 2, ustalone przez okręgowe komisje wyborcze.

Rozdział 14

Ogłaszanie wyników wyborów

Art. 93.

Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" w formie obwieszczenia oraz podaje do wiadomości publicznej wyniki wyborów członków Parlamentu Europejskiego. W obwieszczeniu zamieszcza się podstawowe informacje zawarte w protokołach wyborów członków Parlamentu Europejskiego w okręgach wyborczych.

Art. 94.

Państwowa Komisja Wyborcza przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie niezwłocznie po ogłoszeniu wyników wyborów na członków Parlamentu Europejskiego, oświadczenia lub informacje, o których mowa w art. 144 ust. 5 pkt 3 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu, złożone przez tych kandydatów, którzy zostali wybrani na członków Parlamentu Europejskiego.

Art. 95.

Państwowa Komisja Wyborcza wręcza członkom Parlamentu Europejskiego sporządzone także w języku roboczym zaświadczenia o wyborze.

Art. 96.

1. Państwowa Komisja Wyborcza przesyła Prezydentowi Rzeczypospolitej i Marszałkowi Sejmu sprawozdanie z wyborów nie później niż 14 dnia po ogłoszeniu obwieszczenia, o którym mowa w art. 93.
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, sporządza się także w języku roboczym.
3. Marszałek Sejmu niezwłocznie po otrzymaniu sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, przesyła zawiadomienie o wyborze członków Parlamentu Europejskiego i inne wymagane przez Parlament Europejski dokumenty, Przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego.

Rozdział 15

Protesty wyborcze. Ważność wyborów

Art. 97.

Przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi członka Parlamentu Europejskiego może być wniesiony protest:

- 1) z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom określonego w rozdziale XXXI ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 i Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729, Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 58, poz. 548, Nr 93, poz. 1027, Nr 116, poz. 1216 i z 2001 r. Nr 98, poz. 1071), mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.

Art. 98.

Do protestów wyborczych stosuje się odpowiednio przepisy art. 78 ust. 2- 4, art. 79 ust. 1 i 3, art. 80 oraz art. 81 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.

Art. 99.

1. Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, na podstawie opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów, rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru członka Parlamentu Europejskiego, przeciwko któremu wniesiono protest.
2. Rozstrzygnięcie, o którym mowa w ust. 1, Sąd Najwyższy podejmuje, w formie uchwały, nie później niż w 90 dniu po dniu wyborów, na posiedzeniu z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej.

3. Sąd Najwyższy, podejmując uchwałę o nieważności wyborów lub nieważności wyboru członka Parlamentu Europejskiego, stwierdza utratę mandatów w zakresie unieważnienia oraz postanawia o przeprowadzeniu wyborów ponownych lub o podjęciu niektórych czynności wyborczych, wskazując czynność, od której należy ponowić postępowanie wyborcze.
4. Uchwałę Sądu Najwyższego, o której mowa w ust. 3, przedstawia się niezwłocznie Prezydentowi Rzeczypospolitej oraz Marszałkowi Sejmu, a także przesyła Państwowej Komisji Wyborczej.
5. Uchwałę Sądu Najwyższego, o której mowa w ust. 1, ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".
6. Utrata mandatów, o których mowa w ust. 3, następuje w dniu ogłoszenia uchwały Sądu Najwyższego.

Art. 100.

1. W przypadku podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały o nieważności wyborów w okręgu lub o nieważności wyboru członka Parlamentu Europejskiego wybory ponowne lub wskazane czynności wyborcze przeprowadza się na zasadach i w trybie przewidzianym w niniejszej ustawie.
2. Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej o wyborach ponownych lub podjęciu wskazanych czynności wyborczych podaje się do wiadomości publicznej i ogłasza się w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w 5 dniu od dnia ogłoszenia uchwały Sądu Najwyższego, o której mowa w art. 99 ust. 3. Przepisy art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
3. Wyniki wyborów ponownych albo wyniki przeprowadzonych czynności wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza podaje w obwieszczeniu. W obwieszczeniu wymienia się ponadto osoby, które w wyniku wyborów ponownych albo przeprowadzonych czynności wyborczych utraciły mandat, ze wskazaniem numeru okręgu wyborczego, a w wypadku utraty mandatu członka Parlamentu Europejskiego – także numer i nazwę listy kandydatów.

4. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 3, ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" oraz podaje się do wiadomości publicznej, a także przesyła się niezwłocznie Marszałkowi Sejmu.

Rozdział 16

Wygaśnięcie mandatu. Utrata mandatu.

Art. 101.

1. Wygaśnięcie mandatu członka Parlamentu Europejskiego następuje wskutek:
  - 1) śmierci;
  - 2) zrzeczenia się mandatu.
2. Wygaśnięcie mandatu członka Parlamentu Europejskiego stwierdza Przewodniczący Parlamentu Europejskiego.

Art. 102.

1. Utrata mandatu członka Parlamentu Europejskiego następuje wskutek:
  - 1) utraty prawa wybieralności;
  - 2) powołania w czasie kadencji na stanowisko lub powierzenia funkcji, o których mowa w art. 5 i art. 6 ust. 2;
  - 3) wyboru na posła albo senatora;
  - 4) unieważnienia wyboru członka Parlamentu Europejskiego,
  - 5) złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia, o którym mowa w art. 144 ust. 5 pkt 3 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.
2. Utrata mandatu członka Parlamentu Europejskiego zajmującego w dniu wyborów stanowisko lub funkcję, o których mowa w ust. 1 pkt 2 następuje, jeżeli nie złoży on Marszałkowi Sejmu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów członków Parlamentu Europejskiego lub powołania na

stanowisko lub funkcję, o których mowa w art. 5 i 6 ust. 2 ustawy, oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji.

3. Poseł lub senator wybrany w czasie kadencji na członka Parlamentu Europejskiego, jeśli nie złoży Marszałkowi Sejmu lub Marszałkowi Senatu w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego, oświadczenia o zrzeczeniu się mandatu posła albo senatora, traci mandat członka Parlamentu Europejskiego.
4. Członek Parlamentu Europejskiego wybrany w czasie kadencji na posła albo senatora traci mandat członka Parlamentu Europejskiego z dniem ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej albo do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Jeżeli członek Parlamentu Europejskiego uzyskał mandat posła na podstawie art. 179 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu traci mandat członka Parlamentu Europejskiego z dniem wydania przez Marszałka Sejmu postanowienia o obsadzeniu mandatu posła.

Art. 103.

1. Utratę mandatu członka Parlamentu Europejskiego stwierdza Marszałek Sejmu w drodze postanowienia.
2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".
3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, doręcza się niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.
4. O utracie mandatu członka Parlamentu Europejskiego Marszałek Sejmu niezwłocznie zawiadamia Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego.

Art. 104.

1. W przypadku wygaśnięcia albo utraty mandatu członka Parlamentu Europejskiego Marszałek Sejmu zawiadamia, na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej, kolejnego kandydata z tej samej listy okręgowej, który w wyborach otrzymał kolejno największą liczbę głosów, o przysługującym mu pierwszeństwie do

mandatu. Przy równej liczbie głosów o pierwszeństwie rozstrzyga kolejność umieszczenia kandydata na tej liście okręgowej.

2. Kandydat może zrzec się pierwszeństwa do obsadzenia mandatu na rzecz kandydata z tej samej listy, który otrzymał kolejno największą liczbę głosów. Oświadczenie o ustąpieniu pierwszeństwa powinno być złożone Marszałkowi Sejmu w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.
3. O obsadzeniu mandatu postanawia Marszałek Sejmu. Przepisy art. 103 ust. 2 - 4 stosuje się odpowiednio.
4. Jeżeli obsadzenie mandatu członka Parlamentu Europejskiego w trybie określonym w ust. 1 byłoby niemożliwe z powodu braku kandydatów, którym mandat można przydzielić, to Marszałek Sejmu, w drodze postanowienia, stwierdza, iż mandat ten do końca kadencji pozostanie nieobsadzony.

Rozdział 17

Finansowanie wyborów z budżetu państwa

Art. 105.

1. Wydatki związane z organizacją i przeprowadzeniem wyborów członków Parlamentu Europejskiego są pokrywane z budżetu państwa.
2. Przepisy art. 129 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu stosuje się odpowiednio.

Rozdział 18

Archiwizacja dokumentów z wyborów

Art. 106.

1. Dokumenty z wyborów członków Parlamentu Europejskiego są przekazywane do Archiwów Państwowych i mogą być udostępniane.
2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, złożony po porozumieniu z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przekazywania, przechowywania i udostępniania dokumentów z wyborów członków Parlamentu Europejskiego, ze szczególnym uwzględnieniem okresu, przez jaki muszą być przechowywane dokumenty, potrzeby ochrony przekazywanych materiałów i zawartych w nich danych, podmiotów którym dokumenty mogą być udostępniane.

Rozdział 19

Przepisy karne

Art. 107.

Kto, w ramach kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego, narusza zakaz agitacji wyborczej:

- 1) w siedzibach urzędów administracji rządowej lub administracji samorządu terytorialnego bądź sądów lub prokuratury;
  - 2) na terenie zakładów pracy w sposób i w formach zakłócających ich normalne funkcjonowanie;
  - 3) na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo oddziałów obrony cywilnej bądź skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
  - 4) w lokalu wyborczym lub na terenie budynku, w którym lokal się znajduje;
  - 5) na terenie szkoły podstawowej lub gimnazjum wobec uczniów nieposiadających prawa wybierania
- podlega karze grzywny.

Art. 108.

1. Kto, w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego, zbiera podpisy osób popierających zgłoszenie list kandydatów, stosując groźbę, podstęp lub jakąkolwiek inną formę nacisków zmierzających do uzyskania podpisów
  - podlega grzywnie od 1.000 do 10.000 złotych.
2. Tej samej karze podlega, kto zbiera podpisy osób popierających zgłoszenie listy kandydatów na terenie jednostek wojskowych lub innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo oddziałów obrony cywilnej lub skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.
3. Kto udziela wynagrodzenia pieniężnego w zamian za zbieranie lub złożenie podpisu pod zgłoszeniem listy kandydatów
  - podlega grzywnie od 10.000 do 50.000 złotych.

Art. 109.

1. Kto, w celu prowadzenia kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego:
  - 1) umieszcza plakat lub hasło wyborcze na ścianie budynku, ogrodzeniu, latarni, urządzeniu energetycznym, telekomunikacyjnym lub innym urządzeniu bez zgody właściciela lub zarządcy nieruchomości;
  - 2) przy ustawianiu własnego urządzenia ogłoszeniowego narusza obowiązujące przepisy porządkowe;
  - 3) umieszcza plakat lub hasło wyborcze w taki sposób, że nie można ich usunąć bez spowodowania szkód
  - podlega karze grzywny.
2. Tej samej karze podlega pełnomocnik wyborczy lub osoba przez niego upoważniona, jeśli w terminie nie dopełni obowiązku usunięcia plakatu lub hasła wyborczego lub urządzenia ogłoszeniowego ustawionego w celu prowadzenia kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego.

Art. 110.

1. Kto, w ramach kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego, nie umieszcza w materiałach wyborczych oznaczenia od kogo one pochodzą
  - podlega karze grzywny.
2. Tej samej karze podlega osoba będąca redaktorem w rozumieniu prawa prasowego, która nie dopuszcza do wykonania obowiązku umieszczenia w informacji, komunikacie, apelu lub haśle wyborczym ogłoszonych w prasie drukowanej lub w telewizji bądź radiu na koszt komitetu wyborczego, partii politycznej lub organizacji popierającej kandydata, a także na koszt samego kandydata, wskazania przez kogo są opłacane i od kogo pochodzą.

Art. 111.

Kto, w ramach kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego, bez uprzedniej zgody pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego prowadzi agitację wyborczą polegającą na organizowaniu wieców wyborczych kandydatów, rozpowszechnianiu programów wyborczych kandydatów albo komitetów wyborczych lub ich materiałów propagandowych o charakterze reklamy rozpowszechnianej dla celów kampanii wyborczej za pomocą środków masowego przekazu, plakatów, broszur lub ulotek o masowym nakładzie, lub za pośrednictwem infolinii o bezpłatnym dostępie

– podlega karze grzywny.

Art. 112.

Kto, w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego w okresie od zakończenia kampanii wyborczej aż do zakończenia głosowania, zwołuje zgromadzenia, organizuje pochody lub manifestacje, wygłasza przemówienia, rozdaje ulotki lub w jakikolwiek inny sposób prowadzi agitację na rzecz kandydatów lub list kandydatów

– podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 113.

Kto, w ramach kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego, prowadząc agitację wyborczą na rzecz komitetów wyborczych lub kandydatów organizuje podczas kampanii wyborczej loterie fantowe lub innego rodzaju gry losowe albo konkursy, w których wygranymi są nagrody pieniężne lub przedmioty o wartości wyższej niż wartość przedmiotów zwyczajowo używanych w celach reklamowych lub promocyjnych

– podlega grzywnie od 5.000 do 50.000 złotych.

Art. 114.

Kto, w ramach kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego, wbrew zakazowi sprzedaje lub podaje napoje alkoholowe

– podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 115.

Kto, w związku z wyborami członków Parlamentu Europejskiego, w okresie od zakończenia kampanii wyborczej aż do zakończenia głosowania, podaje do wiadomości publicznej wyniki przedwyborczych badań (sondaży) opinii publicznej dotyczących przewidywanych zachowań wyborczych lub przewidywanych wyników wyborów, lub wyniki sondaży wyborczych przeprowadzanych w dniu głosowania w Unii Europejskiej

– podlega grzywnie od 500.000 do 1.000.000 złotych.

Art. 116.

Wyborca, który więcej niż jeden raz uczestniczył w głosowaniu w tych samych wyborach do Parlamentu Europejskiego

– podlega karze grzywny.

Art. 117.

Kto, w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego, organizuje zbiórkę publiczną na cele kampanii wyborczej

– podlega grzywnie od 1.000 do 100.000 złotych.

Art. 118.

Kto, w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego, przekazuje środki finansowe lub wartości niepieniężne jednego komitetu na rzecz innego komitetu wyborczego

- podlega karze aresztu albo grzywny albo obu tym karom łącznie.

Art. 119.

1. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego nie dopełnia obowiązku gromadzenia środków finansowych na rachunku bankowym

- podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto nie wprowadza zastrzeżenia do umowy rachunku bankowego zawartej przez niego w imieniu komitetu wyborczego o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego.

Art. 120.

Kto, w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego:

- 1) pozyskuje środki finansowe lub wartości niepieniężne na rzecz komitetu wyborczego lub wydatkuje środki finansowe komitetu wyborczego na cele inne niż związane z wyborami;
- 2) pozyskuje środki finansowe lub wartości niepieniężne na rzecz komitetu wyborczego lub wydatkuje środki finansowe komitetu wyborczego przed dniem, od którego zezwala na to ustawa;
- 3) pozyskuje środki finansowe lub wartości niepieniężne na rzecz komitetu wyborczego po dniu wyborów;
- 4) wydatkuje środki finansowe komitetu wyborczego po dniu złożenia sprawozdania finansowego;
- 5) wydatkuje środki finansowe komitetu wyborczego z naruszeniem limitów wydatków określonych dla komitetów wyborczych;

- 6) przekazuje komitetowi wyborczemu wyborców lub przyjmuje w imieniu komitetu środki finansowe lub wartości niepieniężne pochodzące z innych źródeł niż od osób fizycznych
  - podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 121.

Kto, w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego, po uzyskaniu informacji, z jakich źródeł pochodzą, przyjmuje i przeznacza na kampanię wyborczą środki finansowe lub wartości niepieniężne pochodzące:

- 1) od osoby fizycznej niemającej miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli polskich zamieszkałych w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
  - 2) od cudzoziemca mającego miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, niebędącego obywatelem Unii Europejskiej;
  - 3) z innego źródła niż z funduszu wyborczego partii politycznej tworzącej komitet wyborczy partii politycznej lub z funduszy wyborczych partii politycznych tworzących koalicyjny komitet wyborczy partii politycznych
- podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 122.

1. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego, nie dopełnia w wymaganym terminie:
    - 1) obowiązku przekazania przez komitet wyborczy na rzecz instytucji charytatywnej nadwyżki pozyskanych środków finansowych nad poniesionymi wydatkami;
    - 2) obowiązku sporządzenia i przedłożenia w terminie Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania finansowego albo podaje w tym sprawozdaniu dane nieprawdziwe lub niepełne
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności, albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto udaremnia lub utrudnia wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 123.

Kto, w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego udaremnia lub utrudnia biegłemu rewidentowi wykonanie obowiązku sporządzenia opinii lub raportu dotyczącego sprawozdania finansowego

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności, albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 124.

1. W przypadku skazania za wykroczenie określone w art. 109 sąd orzeka przepadek przedmiotów stanowiących przedmiot wykroczenia lub nawiązkę w wysokości do 1.500 złotych.
2. W przypadku skazania za wykroczenia określone w art. 113, art. 117, art. 120, art. 121, oraz art. 122 ust. 1 pkt 1 sąd orzeka przepadek przedmiotów stanowiących przedmiot wykroczenia.
3. Przepadek przedmiotów, o którym mowa w ust. 1 i 2, orzeka się chociażby przedmioty te nie były własnością sprawcy.
4. Jeżeli orzeczenie przepadku, o którym mowa w ust. 2, nie jest możliwe, sąd zasądza przepadek ich równowartości.

Art. 125.

Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 107, 109 – 112, 114, 116, 118 – 121, 124, następuje w trybie ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2001 r. Nr 106, poz. 1148).

Rozdział 20

Przepisy szczególne

Art. 126 .

Wszelkie pisma oraz postępowanie sądowe i administracyjne w sprawach wyborczych są wolne od opłat administracyjnych i kosztów sądowych.

Art. 127.

Ilekroć w ustawie jest mowa o postępowaniu nieprocesowym przed sądami, stosuje się w nim przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Art. 128.

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi lub odwołania do sądu albo organu wyborczego, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi lub odwołania w sądzie lub organowi wyborczemu.
2. Jeżeli koniec terminu wykonania czynności określonej w ustawie przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa pierwszego roboczego dnia po tym dniu.
3. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, czynności wyborcze określone kalendarzem wyborczym oraz czynności, o których mowa w ust. 1, są dokonywane w godzinach urzędowania sądów i organów wyborczych.

Art. 129.

Ilekroć w ustawie jest mowa o numerze ewidencyjnym PESEL, należy przez to rozumieć, w odniesieniu do obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

Art. 130.

W przypadku zbiegu terminu wyborów członków Parlamentu Europejskiego z wyborami do Sejmu i Senatu, wybory członków Parlamentu Europejskiego przeprowadzają komisje wyborcze powołane dla wyborów do Sejmu. Państwowa Komisja Wyborcza określi okręgowe komisje wyborcze właściwe do wykonywania czynności dla okręgów wyborczych do Parlamentu Europejskiego.

Art. 131.

1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, podwyższy kwotę, o której mowa w art. 50 ust. 2, w wypadku wzrostu wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem o ponad 5%, w stopniu odpowiadającym wzrostowi tych cen.
2. Wskaźnik wzrostu cen, o którym mowa w ust. 1, ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" do 20 dnia pierwszego miesiąca każdego kwartału.

Rozdział 21

Zmiany przepisów obowiązujących, przepisy przejściowe i przepisy końcowe

Art. 132.

W ustawie z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 57, poz. 507) po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Art. 9a.1. W przypadku zbiegu terminu wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z wyborami członków Parlamentu Europejskiego, wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej komisje wyborcze powołane dla wyborów członków Parlamentu Europejskiego.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sporządza się oddzielne protokoły głosowania w obwodach oraz protokoły głosowania i wyników wyborów.”.

Art. 133.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 i Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729, Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027, Nr 116, poz. 1216 i z 2001 r. Nr 98, poz. 1071) art. 248 otrzymuje brzmienie:

„Art. 248. Kto w związku z wyborami do Sejmu, Senatu, wyborem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborami członków do Parlamentu Europejskiego i organów samorządu terytorialnego lub referendum:

- 1) sporządza listę kandydujących lub głosujących z pominięciem uprawnionych lub wpisaniem nieuprawnionych,
  - 2) używa podstępów celem nieprawidłowego sporządzenia listy wyborczej,
  - 3) uszkadza, ukrywa, przerabia lub podrabia protokoły lub inne dokumenty wyborcze,
  - 4) dopuszcza do nadużycia przy przyjmowaniu lub obliczaniu głosów,
  - 5) odstępuje innej osobie przed zakończeniem głosowania niewykorzystaną kartę do głosowania lub pozyskuje od innej osoby w celu wykorzystania w głosowaniu niewykorzystaną kartę do głosowania,
  - 6) dopuszcza się nadużycia w sporządzaniu list z podpisami obywateli zgłaszających kandydatów w wyborach lub inicjujących referendum,
- podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”.

Art. 134.

W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 127, poz. 1089 oraz z 2003 r. Nr 57, poz. 507) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 ust. 5 po wyrazie „senatorskie” dodaje się wyrazy: „, biura członków Parlamentu Europejskiego”.
- 2) w art. 25 ust. 1 po wyrazach: „Senatu Rzeczypospolitej Polskiej” dodaje się wyrazy: „oraz wyborów członków Parlamentu Europejskiego”.
- 3) art. 35 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Partia polityczna tworzy stały Fundusz Wyborczy w celu finansowania udziału partii politycznej w wyborach do Sejmu i do Senatu, w wyborach na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego, w wyborach organów samorządu terytorialnego, a także udziału w kampaniach referendalnych”.

- 4) w art. 36a

- a) w ust. 1 wyraz „15-krotności” zastępuje się wyrazem „20-krotności”,
- b) w ust. 2 wyraz „25-krotności” zastępuje się wyrazem „30-krotności”.

Art. 135.

W ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499, Nr 74, poz. 786 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1089 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 57, poz. 507) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11 otrzymuje brzmienie:

"Art. 11. 1. Stały rejestr wyborców obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania.

- 2. Można być ujętym tylko w jednym rejestrze wyborców.
- 3. Rejestr wyborców służy do sporządzania spisów wyborców dla wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej, dla wyborów do Sejmu i do Senatu, dla wyboru członków Parlamentu Europejskiego, dla wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, dla wyboru wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a także do sporządzania spisów osób uprawnionych do udziału w referendum ogólnokrajowym oraz lokalnym.
- 4. Rejestr wyborców dzieli się na część A i część B.
- 5. Część A rejestru wyborców obejmuje obywateli polskich. W tej części rejestru wyborców wymienia się nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL i adres zamieszkania wyborcy.
- 6. Część B rejestru wyborców obejmuje obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych, na podstawie i w zakresie określonym w innych ustawach, do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej. W tej części rejestru wyborców wymienia się nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, adres zamieszkania wyborcy

oraz nazwę i oznaczenie deklaracji stwierdzającej, że przysługuje mu prawo wybierania w państwie, którego jest obywatelem.

7. Wyborcę, o którym mowa w ust. 6, wpisuje się do rejestru wyborców, na jego wniosek, nie później niż 30 dnia po zarządzeniu wyborów, w których, na podstawie i w zakresie określonym w innych ustawach zamierza uczestniczyć.

8. Do wniosku, o którym mowa w ust. 7, muszą być załączone:

1) kserokopia ważnego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy, oraz

2) pisemna deklaracja, w której wnioskodawca podaje:

a) swoje obywatelstwo i adres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

b) nazwę okręgu wyborczego albo miejscowości, w państwie członkowskim swego pochodzenia, gdzie jest umieszczony w rejestrze wyborców,

c) oświadczenie, że zamierza korzystać z czynnego prawa wyborczego tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

d) oświadczenie, że w państwie członkowskim swego pochodzenia, nie został pozbawiony czynnego prawa wyborczego.

9. Rejestr wyborców prowadzi na bieżąco gmina jako zadanie zlecone.

10. Rejestr wyborców jest udostępniany, na pisemny wniosek, do wglądu w urzędzie gminy.";

2) w art. 12 ust. 1 i ust. 4, art. 17 ust. 4, art. 18 ust. 2, art. 19 ust. 3 i art. 21 ust. 1 wyrazy „w art. 11 ust. 4” zastępuje się wyrazami „w art. 11 ust. 5”;

3) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Minister właściwy do spraw administracji publicznej po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób prowadzenia rejestru wyborców, ustalając:

a) wzór rejestru,

b) metody jego aktualizacji i sposób udostępniania,

c) wzór wniosku o udostępnienie rejestru

- d) wzór wniosku o wpisanie wyborcy do rejestru,
- e) wzór zawiadomienia o wpisaniu do rejestru wyborców,
- 2) wzór pisemnej deklaracji, o której mowa w art. 11 ust. 9 pkt 2;
- 3) sposób przekazywania przez urzędy gmin właściwym organom wyborczym okresowych informacji o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców, a także
- 4) tryb i zasady wymiany między Rzeczpospolitą Polską a innymi państwami Unii Europejskiej informacji dotyczących praw wyborczych obywateli innych państw członkowskich Unii Europejskiej zamierzających korzystać z tych praw w wyborach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również obywateli polskich chcących korzystać z praw wyborczych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, uwzględniając w szczególności formę i terminy wymiany tych informacji, a także konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych.”;

4) w art. 215 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W razie zbiegu terminu wyborów uzupełniających do Senatu z wyborami członków Parlamentu Europejskiego, wybory uzupełniające do Senatu przeprowadzają komisje wyborcze powołane dla wyborów członków Parlamentu Europejskiego.”.

Art. 136.

W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052) w art. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) rozpoznawanie protestów wyborczych w wyborach członków Parlamentu Europejskiego;”

Art. 137.

W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. Nr 57, poz. 507) po art. 90 dodaje się art. 90a w brzmieniu:

„Art. 90a. 1. W przypadku przeprowadzania referendum w tym samym dniu, w którym odbywają się wybory członków Parlamentu Europejskiego, zadania komisarzy wyborczych i komisji obwodowych wykonują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odpowiednio

okręgowe i obwodowe komisje wyborcze powołane do przeprowadzenia wyborów członków Parlamentu Europejskiego.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sporządza się oddzielnie protokoły głosowania w obwodach oraz protokoły głosowania i wyników wyborów.

Art. 138

W ustawie z dnia 11 kwietnia 1997 roku o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne (Dz.U. z 1999 r. Nr 42, poz. 428, Nr 57, poz. 618, Nr 62, poz. 681, Nr 63, poz. 701, z 2000 r. Nr 43, poz. 488, Nr 50, poz. 600, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 765, Nr 153, poz. 1271, Nr 175, poz. 1434, z 2003 r. Nr 44 poz. 390, Nr 99, poz. 921) wprowadza się następujące zmiany:

- 5) w art. 3 ust. 1 po wyrazie „senator” dodaje się wyrazy: „, członek Parlamentu Europejskiego”;
- 6) w art. 7 ust. 1 pkt 2 po wyrazie „senatora” dodaje się wyrazy: „,albo członka Parlamentu Europejskiego”;
- 7) w art. 7 w ust. 3 na końcu zdania dodaje się wyrazy: „i innych ustaw”;
- 8) w art. 7 w ust. 5 po wyrazie „senatora” dodaje się wyrazy: „lub członka Parlamentu Europejskiego”;
- 9) w art. 11 w ust. 2 po wyrazie „senatora” dodaje się wyrazy: „,albo członka parlamentu Europejskiego”.

Art. 139.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2004 r.

WYKAZ OKRĘGÓW WYBORCZYCH

OKRĘG WYBORCZY NR 1 – obejmujący obszary województw: dolnośląskie, lubuskie i opolskie.

Liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WROCŁAW.

OKRĘG WYBORCZY NR 2 – obejmujący obszary województw: kujawsko – pomorskie i pomorskie.

Liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 6.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: GDAŃSK.

OKRĘG WYBORCZY NR 3 – obejmujący obszary województw: lubelskie, podkarpackie.

Liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 6.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: LUBLIN.

OKRĘG WYBORCZY NR 4 – obejmujący obszary województw: łódzkie, małopolskie, świętokrzyskie.

Liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 10.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KRAKÓW.

OKRĘG WYBORCZY NR 5 – obejmujący obszar województw: mazowieckie, podlaskie, warmińsko – mazurskie.

Liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 11.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WARSZAWA.

OKRĘG WYBORCZY NR 6 – obejmujący obszar województwa śląskiego.

Liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KATOWICE.

OKRĘG WYBORCZY NR 7 – obejmujący obszary województw: wielkopolskie, zachodniopomorskie.

Liczba członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: POZNAŃ.

UZASADNIENIE

Celem ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego jest stworzenie ram prawnych dla przeprowadzenia w Polsce wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Przedstawiciele narodów państw zjednoczonych we Wspólnocie są wybierani do Parlamentu Europejskiego w bezpośrednich wyborach powszechnych. Członkowie Parlamentu Europejskiego wybierani są na 5-letnią kadencję. Rada Unii Europejskiej, działając na wniosek Parlamentu Europejskiego i po uzyskaniu jego zgody, określa wspólne dla wszystkich państw członkowskich zasady, których przyjęcie zaleca im zgodnie z właściwymi regułami konstytucyjnymi. W Traktacie z Nicei w 2001 r. przyznano 50 mandatów członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w Polsce. Stosownie jednak do postanowień Traktatu akcesyjnego przejściowo w wyborach 2004 r. liczba ta zwiększona została do 54 mandatów.

Przedkładany projekt ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego uwzględnia obowiązujące w Unii Europejskiej uregulowania traktatowe, a w szczególności wspólne zasady przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego określone w Akcie z 1976 roku w sprawie wyborów członków Parlamentu Europejskiego w bezpośrednich i powszechnych wyborach. Akt ten ustanowiony był Decyzją Rady z 20 września 1976 r. (76/787/ECSC, EEC, Euratom – Dz. Urz. WE 1976, Nr L 278, 8.10.1976), a następnie znowelizowany został Decyzją Rady Unii Europejskiej z 25 czerwca i 23 września 2002 r. (2002/772/EC, Euratom – Dz. Urz. WE 2002, Nr L 283, 21.10.2002).

We wskazanym Akcie z 1976 r. – w brzmieniu nadanym po nowelizacji dokonanej w 2002 r. (dalej cytowany jako Akt 1976/2002 r.) – ustanowione są następujące zasady wspólne dotyczące wyborów do Parlamentu Europejskiego, które bezwzględnie wiążą państwa członkowskie. Tymi zasadami przede wszystkim są:

- 1) powszechność i bezpośredniość wyborów,
- 2) tajność głosowania w wolnych wyborach, oraz
- 3) nakaz oparcia systemu wyborczego na zasadzie proporcjonalności.

Akt z 1976/2002 r. dopuszcza możliwość ustanowienia progu wyborczego nie wyższego niż 5 % oddanych głosów.

Państwa członkowskie mają swobodę decyzji w sprawie tworzenia okręgów wyborczych – z tym jednak zastrzeżeniem, aby struktura i wielkość okręgów nie podważała istoty reprezentacji proporcjonalnej.

W 2002 r. Rada Unii Europejskiej rozstrzygnęła też definitywnie, że mandatu członka Parlamentu Europejskiego nie wolno łączyć z mandatem członka parlamentu krajowego w państwie członkowskim.

Tym podstawowym założeniem wypływającym z prawa Unii Europejskiej podporządkowane są rozwiązania zawarte w projekcie ustawy.

Projekt ustawy stanowi transpozycję dyrektywy Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiającą szczegółowe zasady korzystania przez obywateli Unii zamieszkałych w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami z prawa do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

Równocześnie, rozwiązania przyjęte w projekcie przedkładanej ustawy nawiązują do uregulowań zawartych w ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 z późn. zm.).

W bardzo szerokim zakresie w projekcie ustawy proponuje się odesłania do konkretnych przepisów Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu, zamiast powtarzania jej przepisów. W szczególności są to przepisy dotyczące: organów wyborczych, spisów wyborców, komitetów wyborczych, zasad prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej, zasad i techniki głosowania.

Projekt ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego powtarza lub wprost odwołuje się do ugruntowanych w praktyce przepisów stanowiących swego rodzaju części ogólnej prawa wyborczego.

Projekt ustawy ma na celu uregulowanie całokształtu zasad i trybu przeprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyborów członków Parlamentu Europejskiego – w tym w szczególności:

- zasad i trybu zgłaszania kandydatów oraz sposobu przeprowadzania wyborów,

- zasad uczestniczenia w nich obywateli polskich, jak i innych obywateli Unii Europejskiej,
- zasad prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej,
- warunków ważności wyborów, a także
- warunków sprawowania mandatu członka Parlamentu Europejskiego.

W art. 1 projektu określona została materia regulowana przepisami ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego z wyraźnym uwypukleniem, że są to przepisy prawa wyborczego obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i odnoszą się do udziału w tych wyborach zarówno obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, jak i innych obywateli Unii Europejskiej .

Treść art. 2 i art. 3 projektu jest wyrazem implementacji odpowiednich przepisów prawa obowiązującego w Unii Europejskiej. Określają one liczbę członków Parlamentu Europejskiego wybieranych w Polsce oraz zasady wspólne na jakich mają być przeprowadzane powszechne i bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zostały one ustalone w art. 190 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) oraz w Akcie z 1976 r. w sprawie wyborów członków Parlamentu Europejskiego w bezpośrednich i powszechnych wyborach w brzmieniu nadanym po jego nowelizacji Decyzją Rady Unii Europejskiej z 2002 r.

W art. 4 przedkładanego projektu ustawy określony został status polityczny i prawny członka Parlamentu Europejskiego. Stosownie do wspólnych zasad obowiązujących w Unii Europejskiej, członkowie Parlamentu Europejskiego nie mogą być związani żadnymi instrukcjami i nie mogą otrzymywać mandatu wiążącego (*mandat impératif*). W przedkładanym projekcie ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego podjęto jednocześnie próbę prawnej definicji politycznego mandatu członków Parlamentu Europejskiego, stanowiąc że są oni "przedstawicielami społeczności obywateli Unii Europejskiej". W ten sposób zostało uwypuklone, że polski ustawodawca traktuje Parlament Europejski jako przedstawicielstwo społeczeństwa obywatelskiego Unii Europejskiej.

Przepisy art. 5 projektu są powtórzeniem zasad wspólnych obowiązujących w Unii Europejskiej ustanawiających reguły niepołączalności (*incompatibilitas*) mandatu członka

Parlamentu Europejskiego. Mandatu tego nie można łączyć z piastowaniem stanowisk w organach i instytucjach Unii Europejskiej wskazanych w art. 5 projektu ustawy.

W projekcie ustawy implementuje się również na grunt polskiego prawa wyborczego obowiązującą w Unii Europejskiej od 2002 r. zasadę niepołączalności mandatu członka Parlamentu Europejskiego ze sprawowaniem mandatu członka parlamentu krajowego. W projekcie ustawy, obowiązujący w Unii Europejskiej zakaz łączenia mandatu członka Parlamentu Europejskiego z jednoczesnym piastowaniem stanowiska w rządzie państwa członkowskiego został przystosowany do polskich uwarunkowań konstytucyjnych. Wyraźnie więc precyzuje się, że członek Parlamentu Europejskiego nie może być jednocześnie członkiem polskiego rządu, tj. zasiadać w Radzie Ministrów ani piastować stanowiska sekretarza stanu. Członek Parlamentu Europejskiego nie może także zajmować stanowisk lub funkcji, których stosownie do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej albo ustaw nie można łączyć z mandatem posła lub senatora. Mandatu członka Parlamentu Europejskiego nie można zatem łączyć m.in. z funkcją Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Rzecznika Praw Obywatelskich, członka Rady Polityki Pieniężnej, członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, ambasadora oraz z zatrudnieniem w Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej lub z zatrudnieniem w administracji rządowej. Akt z 1976/2002 r. w sprawie wyborów członków Parlamentu Europejskiego w bezpośrednich i powszechnych wyborach dopuszcza możliwość rozszerzenia zasady niepołączalności mandatu członka Parlamentu Europejskiego z jednoczesnym piastowaniem stanowisk i funkcji w państwie członkowskim (art. 6 ust. 2).

W odniesieniu do praw wyborczych obywateli Unii Europejskiej, zachodzi konieczność wdrożenia do polskiego ustawodawstwa Dyrektywy Unii Europejskiej nr 93/109/WE z 6 grudnia 1993 r.

Na mocy art. 19 (dawny 8 b) § 2 TWE, każdy obywatel Unii Europejskiej zamieszkały w którymkolwiek z państw członkowskich, którego nie jest obywatelem, ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego na tych samych warunkach, co obywatele tego państwa. Wykonaniu tego postanowienia służy przyjęta przez Radę Unii Europejskiej 6 grudnia 1993 r. Dyrektywa nr 93/109/WE o szczegółowych postanowieniach dotyczących prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego dla obywateli Unii zamieszkałych w państwach członkowskich, których nie są obywatelami (Dz. Urz. WE 1993, Nr L 329, 30.12.1993).

Dlatego też, przyjmując

Projekt ustawy transponuje do polskiego porządku prawnego postanowienia zawarte w tej Dyrektywie. I tak w szczególności:

- 1) zapisano rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy na obywateli Unii Europejskiej,
- 2) przyznano prawa wybierania (czynne prawo wyborcze) obywatelom Unii niebędącym obywatelami polskimi, pod warunkiem stałego zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i umieszczenia ich w stałym rejestrze wyborców. Aby umożliwić obywatelom Unii, o których mowa wyżej, pełne korzystanie z przysługujących im praw, w projekcie ustawy w art. 134 proponuje się stosowne znowelizowanie ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP w części dotyczącej rejestru wyborców, tworząc możliwość umieszczania w rejestrze, w jego części B, także obywateli Unii.
- 3) zapisano, że nie ma czynnego prawa wyborczego obywatel Unii pozbawiony praw wyborczych w państwie pochodzenia, czyli państwa którego jest obywatelem
- 4) przyznano prawo kandydowania obywatelom Unii niebędącym obywatelami polskimi, z zastrzeżeniem 5-letniego okresu stałego zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej (domicyl). Obywatel Unii Europejskiej, niebędący obywatelem polskim, który chce kandydować w wyborach do Parlamentu Europejskiego może w ciągu tego 5-letniego okresu mieszkać w różnych państwach członkowskich Unii Europejskiej, a okresy zamieszkiwania w tych państwach podlegają sumowaniu. Zastrzeżenie to dotyczy także obywateli polskich.

Prawo wybierania członków Parlamentu Europejskiego przyznano każdemu obywatelowi polskiemu, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18. Projekt zakłada, że czynne prawo wyborcze przysługuje każdemu obywatelowi polskiemu, niezależnie od faktu stałego zamieszkiwania na terenie RP. Proponowane brzmienie zapewni udział w wyborach np. Polakom przebywającym zagranicą poza terenem UE, a także Polonii.

W przedmiocie procedury rejestracji list kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego projekt w art. 32 ust.1 wprowadza zapisy analogiczne do rozwiązań przyjętych w Ordynacji Wyborczej do Sejmu i Senatu, łącznie z obowiązkiem złożenia przez kandydatów, będących obywatelami polskimi, tzw. oświadczenia lustracyjnego, (oświadczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne lub informację o uprzednim złożeniu takiego oświadczenia w związku z kandydowaniem na funkcję publiczną, z którym związany był obowiązek złożenia oświadczenia.

Odnosnie kandydatów niebędących obywatelami polskimi, projekt wprowadza obowiązek złożenia zaświadczenia, przetłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego, że kandydat nie jest pozbawiony biernego prawa wyborczego w kraju, którego jest obywatelem.(art. 32 ust. 2 pkt 2).

Akt z 1976/2002 r. w sprawie wyboru członków Parlamentu Europejskiego w bezpośrednich i powszechnych wyborach w art. 11 ust. 3 przewiduje, że Parlament kolejnej kadencji zbiera się z mocy prawa po upływie 1 miesiąca od zakończenia wyborów. Uregulowanie to nakłada na państwa członkowskie obowiązek szybkiego i sprawnego ustalenia wyników wyborów oraz przeprowadzenia ich weryfikacji. W tym celu w projekcie ustawy proponuje się skrócenie terminów procedur związanych z ustalaniem wyników wyborów. W projekcie ustawy przyjęto zasadę domniemania ważności wyborów. Nie ma więc potrzeby stwierdzania ważności wyborów przez Sąd Najwyższy. Do Sądu Najwyższego kierowane zaś mogą być protesty wyborcze, w wyniku których w skrajnym przypadku może być orzeczone unieważnienie wyboru określonego członka Parlamentu Europejskiego, co oznacza utratę mandatu w Parlamencie Europejskim.

Zgodnie z wymaganiem Aktu z 1976/2002 r. w sprawie wyborów członków Parlamentu Europejskiego w bezpośrednich i powszechnych wyborach, system wyborczy zaproponowany w projekcie ustawy oparty jest o zasadę proporcjonalności.

W związku z tym tworzy się wielomandatowe okręgi wyborcze., których granice obejmują obszar co najmniej jednego województwa a granice okręgu nie mogą naruszać granic wchodzących w jego skład województw (art. 23)

W projekcie ustawy proponuje się utworzenie okręgów wyborczych, których obszar określa Załącznik nr 1., które tworzą duże regiony, podzielone według jednolitej normy przedstawicielskiej.

Zgodnie z panującą w Polsce tradycją podziału kraju (województwa, powiaty, gminy) na okręgi wielomandatowe, podzielono terytorium kraju na 7 okręgów, w których wybieranych będzie od 6 do 11 członków Parlamentu Europejskiego.

Taki podział z jednej strony zapewnia reprezentację wszystkim liczącym się ugrupowaniom politycznym, z drugiej zaś eliminuje ugrupowania marginalne i mało znaczące, zapobiegając jednocześnie przesadnemu rozbiciu tak głosów, jak i mandatów.

Metoda St. Lague'a, pozwala na najsprawiedliwszy podział mandatów w odniesieniu do liczby zebranych głosów., gdyż najpełniej odzwierciedla wolę wyborców i poparcie dla danego ugrupowania wśród elektoratu.

Dodatkowo stała liczba mandatów w poszczególnych okręgach pozwala uniknąć sytuacji, w której jeden z regionów byłby niedoreprezentowany.

Podział na 7 okręgów, w projekcie, odzwierciedla historyczny podział Polski na regiony i krainy historyczne. Projekt nie wprowadza podziału żadnego województwa, a łącząc je w okręgi wyborcze bierze pod uwagę zarówno to, aby wybierana tam ilość posłów dawała szansę na proporcjonalną prezentację polityczną oraz uwzględnia tradycyjne i funkcjonalne związki między poszczególnymi regionami. Ordynacja przewiduje siedem okręgów wyborczych:

- okręg 1 (woj. dolnośląskie, lubuskie i opolskie), siedem mandatów,
- okręg 2 (woj. pomorskie i kujawsko-pomorskie), sześć mandatów,
- okręg 3 - (woj. lubelskie i podkarpackie), sześć mandatów,
- okręg 4 - (woj. łódzkie, małopolskie i świętokrzyskie), dziesięć mandatów,
- okręg 5 - (woj. mazowieckie, podlaskie i warmińsko-mazurskie) jedenaście mandatów,
- okręg 6 - (woj. śląskie), siedem mandatów,
- okręg 7 - (woj. wielkopolskie i zachodniopomorskie) siedem mandatów.

Zgodnie z utrwaloną od 1990 roku w polskim prawie wyborczym techniką głosowania na listy otwarte, każdy wyborca ma możliwość wskazania swoich preferencji personalnych oddając głos na konkretnego kandydata w ramach zarejestrowanej listy kandydatów, na którą głosuje.

W pierwszej fazie podziału mandatów, Państwowa Komisja Wyborcza ustala na podstawie danych z okręgowych komisji wyborczych wyniki głosowania na listy okręgowe poszczególnych komitetów wyborczych we wszystkich okręgach oraz ustala wykaz komitetów wyborczych, których listy kandydatów przekroczyły próg 5% procent w skali kraju i przekazuje powyższą informację do okręgowych komisji wyborczych.

Następnie, okręgowe komisje wyborcze przydzielają określoną liczbę mandatów uprawnionym komitetom wyborczym na podstawie liczby uzyskanych przez nie głosów przeliczonych metodą St. Lague. Następnie mandaty zostaną przyporządkowane poszczególnym kandydatom w ramach tych list według liczby uzyskanych głosów.

Jeżeli dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów uprawniającą do uzyskania mandatu z danej listy, o pierwszeństwie rozstrzyga kolejność umieszczenia ich nazwisk na liście

Zasady tworzenia komitetów wyborczych i zgłaszania okręgowych list kandydatów są analogiczne do rozwiązań przyjętych w Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu. Podobnie rzecz się przedstawia ze sprawami finansowania kampanii wyborczej i badania sprawozdań finansowych komitetów wyborczych.

Jednocześnie w art. 134 ust. 4 projekt wprowadzę zmianę w ustawie o partiach politycznych, polegającą na dodaniu zapisu, iż partia polityczna tworzy stały Fundusz Wyborczy w celu finansowania udziału partii politycznej w wyborach, także do Parlamentu Europejskiego. Jednocześnie projekt przewiduje podwyższenie limitu wpłat na Fundusz Wyborczy stanowiąc, iż łączna suma wpłat osoby fizycznej na Fundusz Wyborczy danej partii politycznej w jednym roku nie może przekraczać 20-krotności najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników obowiązującego w dniu poprzedzającym wpłatę, lub 30 – krotności jeżeli w jednym roku Jeżeli w danym roku kalendarzowym odbywają się więcej niż jedno wybory lub referenda ogólnokrajowe,

W projekcie przewidziano dotację z budżetu państwa tytułem zwrotu dla komitetów wyborczych kosztów kampanii wyborczej.

Wzorem ustaw wyborczych do Parlamentu Europejskiego przyjętych w innych krajach w projekcie ustawy zawarte są nakazy publikowania niektórych urzędowych obwieszczeń lub informacji w tzw. języku roboczym, za który uznano język angielski.

W projekcie ustawy przewiduje się, że postanowienie o zarządzeniu w Polsce wyborów do Parlamentu Europejskiego wydawać będzie Prezydent Rzeczypospolitej. Jednakże w kwestii wyznaczenia daty wyborów jest on skrepowany prawem unijnym i decyzją Rady Unii Europejskiej w sprawie wyznaczania okresu wyborczego. To nowe dla polskiego prawa wyborczego pojęcie, którym jest "okres wyborczy", oznacza 4 dni – od czwartku rano do niedzieli wieczorem – tego samego tygodnia, w którym odbywają się wybory do Parlamentu Europejskiego jednocześnie we wszystkich państwach członkowskich.

W art. 39 ust.1 projekt wprowadza nowe zasady dotyczące ram czasowych kampanii wyborczej i tzw. ciszy wyborczej, stanowiąc, że kampania wyborcza rozpoczyna się z dniem ogłoszenia o zarządzeniu wyborów i ulega zakończeniu o godzinie 24.00, w dniu poprzedzającym dzień wyborów. Zapis taki nie tylko sprecyzuje zasady dotyczące prowadzenia kampanii wyborczej, ale przede wszystkim będzie stanowił krok w kierunku liberalizacji zapisów dotyczących ciszy wyborczej, dzięki czemu możliwym stanie się pełne informowanie obywateli odnośnie przebiegu kampanii wyborczej i wyników przedwyborczych sondaży czy przewidywanej frekwencji w wyborach.

W projekcie ustawy przyjęto założenie, że w Polsce dniem wyborów będzie jeden dzień wolny od pracy, którym zwyczajowo jest niedziela – co odpowiada tradycji przeprowadzania wyborów.

Projekt wprowadza, analogicznie do Ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu, przesłanki utraty mandatu członka Parlamentu Europejskiego stanowiąc m.in. w art. 102 pkt 5, że utrata mandatu następuje wskutek złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia, o którym mowa w art. 144 ust. 5 pkt 3 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu.

W przedkładanym projekcie ustawy proponuje się jako datę wejścia w życie ustawy dzień 1 marca 2004 r., czyli o dwa miesiące wcześniej przed dniem planowanego wstąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Szacuje się, że orientacyjny koszt przeprowadzenia wyborów członków Parlamentu Europejskiego, liczony w cenach z 2003 r. wyniesie około 91 966 tys. zł.

Wydatki związane z organizacją i przeprowadzeniem wyborów członków Parlamentu Europejskiego będą pokrywane z budżetu państwa, z części „Rezerwy celowe”. Planowane w rezerwach celowych kwoty wydatków będą przenoszone do właściwej części i, w ramach

części do której zostały przeniesione, będą podejmowane przez dysponenta części decyzje o dokonaniu wydatku

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 2 września 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedłożony poselski projekt ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego określa zasady i tryb zgłaszania kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego, przeprowadzania w Rzeczypospolitej Polskiej wyborów do Parlamentu Europejskiego i zasady uczestniczenia w nich obywateli RP, jak innych obywateli UE oraz zasady prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej, warunki ważności wyborów, a także warunki sprawowania mandatu członka Parlamentu Europejskiego (art. 1 projektu).

Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 marca 2004 r.

2. Stan prawa wspólnotowego materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy obejmuje:

- art. 17 i nast. Traktatu ustawiającego Wspólnotę Europejską (TWE),
- Traktat między Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Republiką Portugalską, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii

- Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Czeską, Republiką Estońską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką dotyczący przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii, Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej (Traktat Akcesyjny),
- dyrektywę Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993r r. ustanawiającą szczegółowe warunki wykonywania prawa głosu i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są przynależnymi (Dz. Urz. WE nr L 329, 30.12.1993) (dyrektywa),
  - Akt dotyczący wyborów członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączony do decyzji 76/787/EWWiS, EWG, Euratom (Dz. Urz. WE nr 278, 8.10.1976 ze zmianami) (Akt).

3. Układ Europejski

Żadne z postanowień Układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską, z jednej strony, a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z drugiej strony, nie dotyczy materii projektu.

4. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego i postanowień Układu Europejskiego

Akt w art. 7 przewiduje, że procedura wyborcza podlega regulacji prawa krajowego każdego państwa członkowskiego. Prawo Unii Europejskiej wymaga, aby każdy obywatel Unii mający miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie jest przynależnym, miał prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach, jak przynależni tego państwa (art. 19 ust. 2 TWE). Przepisy uszczegóławiające przepis TWE znajdują się w dyrektywie Rady 93/109/WE.

Oceniając poszczególne przepisy projektu ustawy należy zauważyć, co następuje:

Zakres przedmiotowy projektu, określony w art. 1, jest zgodny z prawem UE.

Podana w art. 2 projektu liczba członków Parlamentu Europejskiego, wybieranych na terytorium RP, jest właściwa jedynie w odniesieniu do okresu

przejściowego. Zgodnie z art. 25 Traktatu Akcesyjnego liczba przyznanych Polsce mandatów członków Parlamentu Europejskiego w okresie przejściowym (biegnącym od dnia przystąpienia do początku kadencji Parlamentu Europejskiego w latach 2004-2009) wynosi 54. W pozostałym okresie liczba ta wynosi 50 (deklaracja nr 20 w sprawie rozszerzenia Unii Europejskiej, przyjęta przez Konferencję przedstawicieli rządów państw członkowskich, obradujących w Brukseli 14 lutego 2000 r., i dołączona do Aktu Końcowego Traktatu z Nicei z 26 lutego 2001 r.).

Przewidziana w art. 2 ust. 1 projektu zasada proporcjonalności jest zgodna z art. 1 ust. 1 Aktu. Określona w art. 2 ust. 2 projektu zasada wyborów wolnych, powszechnych i bezpośrednich oraz głosowania tajnego jest zgodna z art. 1 ust. 3 Aktu.

Zasada jednokrotnego głosowania z art. 2 ust. 3 projektu jest zgodna z art. 8 Aktu i art. 4 ust. 1 zdanie 2 dyrektywy.

Ustanowiona w art. 3 projektu pięcioletnia kadencja członków Parlamentu Europejskiego jest zgodna z art. 190 ust. 3 TWE i art. 3 ust. 1 Aktu.

W odniesieniu do art. 4 projektu należy zauważyć, że zgodnie z art. 4 ust. 1 Aktu członkowie Parlamentu Europejskiego nie mogą być związani żadnymi instrukcjami i nie mogą otrzymywać mandatu wiążącego. W tym kontekście wydaje się, że art. 4 projektu nie w pełni odpowiada wymogom art. 4 ust. 1 Aktu.

Art. 5 i 6 projektu jest zgodny z art. 6 Aktu, tym niemniej wymaga korekty w zakresie terminologii, np. Izba Obrachunkowa - Trybunał Obrachunkowy, Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą - Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. Ponadto uzupełnienia wymaga art. 5 pkt 9 projektu, który pomija występujące w art. 6 ust. 1 Aktu wyrazy „*or the specialized bodies attached to them*”.

Proponowany przepis art. 8 ust. 1 jest zgodny z art. 19 ust. 2 TWE oraz art. 3 dyrektywy. Ust. 2 tego artykułu jest zgodny z art. 7 dyrektywy. Należy rozważyć zastąpienie pojęcia „obywatel” państwa członkowskiego pojęciem „przynależny” państwa członkowskiego. Zarówno TWE, jak i dyrektywa wyraźnie rozróżniają pojęcie obywatela Unii Europejskiej (*ang. citizen, fr. citoyen*) od pojęcia przynależnego państwa członkowskiego (*ang. national; fr. ressortissant*).

Art. 9 projektu jest zgodny z art. 3 i 5 dyrektywy.

Przepis art. 10 projektu jest zgodny z art. 9 ust. 1 Aktu.

Art. 15 ust. 3 i art. 32 projektu trzeba oceniać łącznie z art. 135 projektu. W związku z tym należy zauważyć, że dyrektywa rozróżnia wymogi formalne niezbędne do wykonywania czynnego i biernego prawa wyborczego (odpowiednio art. 9 i 10 dyrektywy). Projekt ustawy – poprzez pośrednie odesłanie art. 15 ust. 3 i art. 32 ust. 2 pkt 1 lit. a do art. 135 (stały rejestr wyborców) - łączy wymogi niezbędne do wykonywania czynnego prawa

wyborczego z wymogami dotyczącymi biernego prawa wyborczego. Taka konstrukcja legislacyjna może prowadzić do nieuwzględnienia różnic przewidziany w dyrektywie w odniesieniu do realizacji czynnego i biernego prawa wyborczego.

Przepis art. 20 projektu jest zgodny z art. 11 ust. 2 dyrektywy.

Przepis art. 22 projektu jest zgodny z art. 2 Aktu.

Przepis art. 34 ust. 3 jest zgodny z art. 11 ust. 2 dyrektywy.

Przepisy art. 47 ust. 8, art. 49 ust. 3 i art. 50 ust. 1-2 projektu są zgodne z art. 2B Aktu.

Przepis art. 66 projektu jest zgodny z art. 9 ust. 1 Aktu.

Przepis art. 78 projektu jest zgodny z art. 9 ust. 2 Aktu.

Przepis art. 85 ust. 1 projektu jest zgodny z art. 2A Aktu.

Przepis art. 96 ust. 3 projektu jest zgodny z art. 11 Aktu.

Przepis art. 99 ust. 3 projektu jest zgodny z art. 12 ust. 3 Aktu.

Przepis art. 101 projektu jest zgodny z art. 12 ust. 1 i 4 Aktu.

Przepis art. 102 projektu jest zgodny z art. 6 i art. 12 ust. 1 i 3 Aktu.

Przepis art. 103 projektu jest zgodny z art. 12 ust. 3 Aktu.

Przepis art. 104 ust. 1-3 projektu jest zgodny z art. 12 ust. 3 Aktu.

W odniesieniu do art. 104 ust. 4 projektu powstaje wątpliwość, czy prawo UE dopuszcza możliwość nie obsadzenia mandatu członka Parlamentu Europejskiego. Zgodnie z art. 12 ust. 2 Aktu:

„Z zastrzeżeniem innych przepisów Aktu, każde państwo członkowskie ustanawia właściwe procedury w celu obsadzenia jakiegokolwiek mandatu wakującego w czasie pięcioletniej kadencji, o której mowa w art. 3, na czas pozostały do zakończenia kadencji”

Wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym Marszałek Sejmu stwierdza, że mandat do końca kadencji pozostaje nieobsadzony będzie sprzeczne z art. 12 ust. 2 Aktu.

Przepis art. 129 projektu jest zgodny z art. 9 ust. 3 lit. b i art. 10 ust. 3 dyrektywy.

Przepis art. 135 pkt 3 (nowe brzmienie art. 16 pkt 4 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej) projektu jest zgodny z art. 7 ust. 2 i 3 dyrektywy.

5. Konkluzje

Przedmiot przedstawionego poselskiego projektu ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

W odniesieniu do art. 4 projektu należy zauważyć, że nie w pełni odpowiada wymogom art. 4 ust. 1 Aktu.

Uzupełnienia wymaga art. 5 pkt 9 projektu o wyrazy występujące w art. 6 ust. 1 Aktu.

Zmian legislacyjnych wymagają przepisy art. 15 ust. 3 i art. 32 projektu w związku z art. 135 projektu, tak aby wprowadzić rozróżnienie wymogów formalnych niezbędnych do wykonywania czynnego i biernego prawa wyborczego. Wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym Marszałek Sejmu stwierdza, że mandat do końca kadencji pozostaje nieobsadzony będzie sprzeczny z art. 12 ust. 2 Aktu.

W pozostałym zakresie projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskim lub nieobjęty zakresem tego prawa. Proponowana ustawa nie jest objęta obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

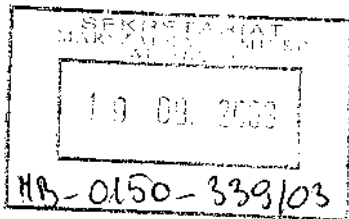

Warszawa, dnia 10 września 2003 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Komisja Europejska

EUR-026-39-03

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
Pan Marek Borowski

W związku ze skierowaniem przez Pana Marszałka, przesyłam opinię Komisji Europejskiej o poselskim projekcie ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego przyjętą na posiedzeniu w dniu 10 września 2003 r. w trybie art. 34 ust. 10 regulaminu Sejmu.

Przewodniczący Komisji

(Józef Oleksy)

Opinia nr 39
Komisji Europejskiej
przyjęta na posiedzeniu w dniu 10 września 2003 r.
w związku ze zgłoszonymi przez Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu
w trybie art. 34 ust. 9 Regulaminu Sejmu wątpliwościami co do zgodności poselskiego
projektu ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego
z prawem Unii Europejskiej

Komisja Europejska na swoim posiedzeniu w dniu 10 września 2003 r. zapoznała się ze stanowiskiem przedstawiciela wnioskodawców oraz z przygotowaną przez Biuro Studiów i Ekspertyz opinią w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego.

Projekt ustawy określa zasady i tryb zgłaszania kandydatów na członków Parlamentu Europejskiego, przeprowadzania wyborów, zasady uczestniczenia w wyborach obywateli RP i innych państw członkowskich UE oraz zasady prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej, warunki ważności wyborów, a także warunki sprawowania mandatu członka Parlamentu Europejskiego.

Co do zasady, projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Wątpliwości budzi natomiast brzmienie art. 4 projektu, który nie odpowiada w pełni wymogom art. 4 Aktu dotyczącego wyborów członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączonego do decyzji 76/787/EWWiS, EWG, Euroatom. Art. 5 i 6 projektu wymagają korekty w zakresie terminologii. Ponadto, uzupełnienia wymaga art. 5 pkt 9 projektu, który pomija występujące w art. 6 ust. 1 Aktu dotyczącego wyborów członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich wyrazy „or the specialized body attached to them”. Art. 15 ust. 3 oraz art. 32 projektu w związku z art. 135 projektu wymagają zmian legislacyjnych, tak, aby wprowadzić rozróżnienie wymogów formalnych niezbędnych do wykonywania czynnego i biernego prawa wyborczego (art. 9 i 10 dyrektywy Rady 93/109/WE ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosu i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są przynależnymi wprowadza różnice w odniesieniu do realizacji czynnego i biernego prawa wyborczego). Art. 104 ust. 4 projektu, zgodnie z którym Marszałek Sejmu stwierdza, iż mandat członka Parlamentu Europejskiego do końca kadencji pozostaje nie obsadzony, jeżeli jego obsadzenie byłoby niemożliwe z braku kandydatów, jest sprzeczny z art. 12 ust. 2 Aktu dotyczącego wyborów członków Parlamentu Europejskiego.

Komisja stwierdza, że przedstawiony projekt ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego w części dotyczącej art. 104 ust. 4 jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej, w pozostałej części nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem konieczności wprowadzenia ww. zmian.